

RAPORT Z WIZYTACJI

(profil praktyczny)

dokonanej w dniach 18 – 19 stycznia 2018 na kierunku „pedagogika”

prowadzonym

**na Wydziale Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych Państwowej Wyższej
Szkoły Zawodowej w Ciechanowie**

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	12
Dobre praktyki	13
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	13
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	22
Dobre praktyki	24
Zalecenia	24
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	24
Dobre praktyki	28
Zalecenia	28
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	28
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30
Dobre praktyki - brak.....	31
Zalecenia - brak.....	31
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	31
Dobre praktyki	32
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	34
Zalecenia	
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	34
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	38

Dobre praktyki	38
Zalecenia	38
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	38
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	42
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca prof. dr hab. Bożena Muchacka, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Adam Solak, ekspert PKA
2. dr Anna Maria Kola, członek PKA
3. Edyta Lasota – Bełżek, ekspert PKA
4. Tomasz Zarębski, ekspert PKA
5. Norbert Napieraj, ekspert PKA

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Ciechanowie, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. PKA po raz pierwszy ocenia jakość kształcenia na tym kierunku.

Odbyta obecnie wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego opracowano po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnie Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych i dyplomowych, dokonanego przeglądu infrastruktury dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni w tym Wydziału, z pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno - gospodarczego oraz ze studentami kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	Pedagogika	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia	
Profil kształcenia	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne Niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Nauki społeczne Nauki humanistyczne	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Nauki społeczne – pedagogika, psychologia Nauki humanistyczne - językoznawstwo	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów – 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	46 ECTS/285 h	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna Logopedia	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	9	
	Studia	Studia

	stacjonarne	niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	101	59
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	1905 h	

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1

Koncepcja kształcenia kierunku *pedagogika* w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Ciechanowie nawiązuje do przyjętej przez Uczelnię Strategii i Misji, które zostały określone w Uchwale Nr 12/IV/2012 Senatu PWSZ w Ciechanowie z dnia 12 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii i Misji Uczelni. Dokument ten stanowi bazę dla celów rozwojowych kształcenia na ocenianym kierunku. Na podstawie analizy dokumentów strategicznych, jak również sformułowanej koncepcji kształcenia na kierunku *pedagogika*, można stwierdzić, iż koncepcja przedstawiona jest w sposób czytelny i profesjonalny w postaci spójnych celów kształcenia, służących tworzeniu i umacnianiu kompetencji specyficznych dla ról zawodowych pedagoga, wychowawcy, nauczyciela i nauczyciela – logopedy. Misja i Strategia PWSZ w Ciechanowie zakłada realizację przez Uczelnię następujących celów: (1) Innowacyjne kształcenie i nowoczesna oferta dydaktyczna; (2) Aktywne współdziałanie uczelni z otoczeniem; (3) Zintegrowany system zarządzania uczelnią; (4) Badania naukowe. Cele te wpisane zostały w wysokie standardy jakości kształcenia, zorientowane na potrzeby i cele edukacyjne studentów, a także środowiska lokalnego – pracodawców oraz lokalnego samorządu. Widoczne jest w tym zatem dążenie do realizacji takich form kształcenia, które odpowiadają potrzebom lokalnego i nie tylko rynku pracy. Podkreśla się praktyczność profilu kształcenia, a jego cele związane są z działaniami praktycznymi typowymi dla zawodu pedagoga, nauczyciela, nauczyciela - logopedy i wychowawcy (tj. kompetencje diagnostyczne, budowanie planu rozwoju edukacji, przygotowywanie materiałów dydaktycznych, współpracę z rodzicem itd.).

Z powodu realizowanego profilu studiów za wartościowe uznać należy, że PWSZ w Ciechanowie dużą wagę przywiązuje do ścisłych związków pomiędzy doświadczeniem praktyków (tj. interesariuszami zewnętrznymi) a koncepcją kształcenia. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest w sposób ciągły i systematyczny, co wynika m.in. z realizacji praktyk zawodowych, jak również zadań Rady Pracodawców (Uczelnia nie przedstawiła jednak dokumentacji poświadczających fakt pozytywnego opiniowania koncepcji kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych, jednak potwierdzili to obecni na spotkaniu pracodawcy współpracujący z Uczelnią). Uczelnia w Raporcie Samooceny podkreśla, że koncepcja kształcenia na kierunku *pedagogika* jest ukierunkowana na działalność dydaktyczną młodzieży i dorosłych, a ponadto na potrzeby lokalnego otoczenia, bez względu na posiadany stan materialny beneficjentów.

Zacytowanym wyżej celom strategicznym przyporządkowane zostały cele operacyjne, a każdemu z nich karta strategiczna z wyszczególnionym działaniem niezbędnym w osiągnięciu celu. Strategia została zatem przygotowana w sposób kaskadowy, komplementarny i spójny. Każdy operacyjny cel bowiem łączy się z określonym zadaniem (oraz jego priorytetowością), któremu przypisana jest odpowiedzialna za jego wykonanie osoba – pracownik Uczelni. Takie opracowanie koncepcji kształcenia ułatwia sformułowanie zakładanych efektów kształcenia, zgodnych z wymogami Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Uczelnia w dokumentacji programowej wskazała też na przyjętą w kształceniu na kierunku „filozofię kształcenia nauczycieli”. Uczelnia pisze: „Nauczyciel w nowoczesnej szkole powinien być przygotowany do złożonej i osobliwej jego roli zawodowej nie tylko przez wprowadzenie go w treści merytoryczne określonych specjalizacji naukowych i przez wyrabianie w nim podstawowych umiejętności dydaktycznych, ale także przez udział w odpowiednich formach praktyki społecznej, kulturowej, oświatowej itp. oraz przez kształtowanie jego osobowości, postaw, charakteru mając na celu wyrobienie u kandydata na nauczyciela odpowiednich predyspozycji, nastawień i umiejętności do szeroko pojętej działalności wychowawczej, personalnego i osobotwórczego kontaktu z młodzieżą, rozumiejącego i doradczego stosunku do problemów wynikających z osobowego rozwoju ucznia, twórczego kontaktu z kulturą, aktywnego współuczestnictwa w środowisku społecznym”. Kształcenie nauczycieli powinno zaś opierać się na konkretnych wartościach, podzielanych przez środowisko. Uczelnia wymienia tu „empatię (umiejętność wyczuwania nastrojów drugiego człowieka); spolegliwość (służenie radą, pomocą, wspieranie); opiekuńczość; racjonalne myślenie; kompetentność w profesji; optymizm pedagogiczny; odpowiedzialność; identyfikację z miejscem pracy (szkołą, uczelnią), aktywność i zaangażowanie zawodowe; partnerski stosunek do uczniów i studentów; kulturę osobistą”.

Stąd można przyznać, że kształcenie na kierunku *pedagogika* odpowiada na potrzeby rynku pracy i wychodzi naprzeciw oczekiwaniom środowiska lokalnego. Nie wskazano jednak na plany rozwojowe związane z koncepcją kształcenia, polegające np. na zainteresowaniu ofertą edukacyjną nowych środowisk, umiędzynarodowienia, wykorzystaniu posiadanego potencjału naukowego i badawczego jednostki, realizowanych projektów społecznych i infrastrukturalnych czy działań z zakresu budowania rozpoznawalności marki Uczelni, jak również na wykorzystanie w procesie formułowania koncepcji kształcenia wzorców i doświadczeń krajowych oraz międzynarodowych. W sposób pozytywny należy ocenić jednak poziom oryginalności i nowatorstwa koncepcji kształcenia w zakresie efektów kształcenia, programu studiów, organizacji procesu kształcenia w odniesieniu do kierunków studiów o podobnych celach i zakresie kształcenia (co zostanie szerzej ocenione w kryterium 2).

1.2.

Prowadzone w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Ciechanowie studia na kierunku *pedagogika* ze specjalnościami: logopedia i edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna mają profil praktyczny, a realizowane są w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Z uwagi na potencjał naukowo-badawczy, zarówno kadra naukowa, jak i studenci PWSZ w Ciechanowie biorą udział w badaniach naukowych i wdrożeniowych, tworzą własne projekty, jak również współuczestniczą w projektach realizowanych przez Uczelnię, których celem jest dostosowanie kształcenia w uczelni do potrzeb rynku pracy, wychodzenia naprzeciw zapotrzebowaniu na

określone kompetencje pedagogiczne i rosnącym oczekiwaniom związanym z kompetencjami nauczycieli wczesnej edukacji oraz logopedii. Takie podejście do kształcenia przyszłych nauczycieli i logopedów wymaga stałej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, którzy sygnalizują potrzeby rynku w tym zakresie. Jak deklaruje Uczelnia, a co potwierdzili przedstawiciele Rady Pracodawców na spotkaniu w czasie wizyty oceniającej PKA, wymiana doświadczeń, w której uczestniczą także studenci odbywa się bezpośrednio w zakładach pracy, tj: w przedszkolach, szkołach, gabinetach logopedycznych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodkach szkolno- wychowawczych, placówkach oświatowych i innych placówkach, fundacjach i zakładach, jak również podczas konferencji i sympozjów, gdzie omawiane są działania innowacyjne dla systemu oświaty i pomocy psychologiczno-pedagogicznej w Polsce.

Ze względu na profil praktyczny kształcenia na kierunku pedagogika i przypisane do niego efekty kształcenia, warto podkreślić realizację i współpracę w ramach Uczelni w projekcie pt.: *Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych*, który jest projektem pozakonkursowym o charakterze koncepcyjnym, realizowanym z programu POWER - Oś III *Szkolnictwo Wyższe dla gospodarki i rozwoju*. Celem tego projektu jest wypracowanie jednolitego systemu prowadzenia sześciomiesięcznych praktyk zawodowych, który, po odpowiednich regulacjach prawnych, może być wprowadzony jako rozwiązanie systemowe dla wyższych szkół zawodowych na pierwszym stopniu studiów na kierunkach o profilu praktycznym. Realizowany jest w okresie od 01.10.2015 do 30.09.2018 i ma objąć swoim zasięgiem 7 tys. studentów. W projekcie podkreśla się ścisłą współpracę w procesie kształcenia z praktyką zawodową, pogłębiając i wzmacniając badawczą i dydaktyczną współpracę Uczelni z przedsiębiorstwami i samorządem.

Należy także wspomnieć, co zostało powiedziane na spotkaniu zarówno z kadrami akademicką, jak i przedstawicielami pracodawców, że Uczelnia prowadzi zajęcia dla dzieci z Ciechanowa i okolic tj. *Uniwersytet Dziecięcy (UD)*. To działanie także daje studentom i pracownikom, zaangażowanym w działania UD, możliwość połączenia pracy naukowej, badawczej i odniesienia wyników tej pracy do praktyki kształcenia. Współpraca studentów z nauczycielami akademickimi ma miejsce także w czasie organizowanych na Uczelni seminariów i konferencji naukowych. Pracownicy podkreślą znaczne zainteresowanie studentów taką współpracą i działaniami badawczymi oraz w ramach UD.

Opisane prace rozwojowe, realizowane zarówno indywidualnie przez nauczycieli akademickich, jak i instytucję w ramach działań o charakterze praktycznym mają pozytywny wpływ na realizowaną koncepcję kształcenia, co podkreślają zarówno nauczyciele, pracodawcy, jak i studenci. Należy zatem pozytywnie ocenić wykorzystanie wyników prowadzonych prac rozwojowych w projektowaniu koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, jak również w jego realizacji i doskonaleniu.

1.3

Efekty kształcenia zaprojektowane dla ocenianego kierunku *pedagogika* zostały przyjęte przez Uczelnię uchwałą Senatu PWSZ w Ciechanowie nr 172/IV/2015 z dnia 09.12.2015 roku w sprawie: *przyporządkowania kierunku studiów wyższych prowadzanego na Wydziale Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych*. W uchwale przyporządkowano kierunek do

obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych, dyscypliny: pedagogika, psychologia oraz obszaru nauk humanistycznych, dziedziny nauk humanistycznych, dyscypliny naukowej – językoznawstwo. Dla efektów z obszaru nauk humanistycznych przypisano 30% punktów ECTS (dokładnie 54 ECTS) i dla efektów z obszaru nauk społecznych 70% punktów ECTS (126 ECTS).

Po wejściu w życie przepisów dotyczących Polskiej Ramy Kwalifikacji, Uczelnia zweryfikowała efekty kształcenia i zatwierdziła je *uchwałą Senatu Nr 41/V/2017 z dnia 27.09.2017 r. w sprawie: określenia efektów kształcenia dla kierunku pedagogika*. Tak zaprojektowane efekty pozytywnie zaopiniował także Konwent Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie *uchwałą nr 9/V/2017 z dnia 27 września 2017 r. w sprawie zaopiniowania projektów opisów efektów kształcenia dla kierunku „pedagogika”*. Po analizie dokumentacji dotyczącej przyjętych dla kierunku efektów kształcenia, należy ocenić je pozytywnie w odniesieniu do ich charakterystyk ujętych w PRK dla 6 poziomu kształcenia i odpowiedniego profilu. Można stwierdzić, iż zaprojektowane efekty kształcenia uwzględniają zakres efektów kształcenia określony w standardach kształcenia nauczycieli (rozporządzenie MNiSW z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela - Dz. U z 2012 r., poz. 131).

Uwzględniają też profil kształcenia, jak i silne zorientowanie na współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, dostosowane do potrzeb rynku pracy. Z rozmów w pracodawcami prowadzonych w trakcie wizytacji wynika, że interesariusze zewnętrzni akceptują programy kształcenia w tym efekty kształcenia (nie przedstawiono jednak dokumentacji w tej sprawie). W zbiorze efektów kształcenia uwzględniono także efekty w zakresie znajomości języka obcego (efekt K_W20 w zakresie wiedzy, tj. „Absolwent ma podstawową wiedzę o fonetyce, morfologii i składni języka, w tym wybranego języka obcego” oraz efekt K_U15 w zakresie umiejętności, tj. „Absolwent potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych w języku rodzimym i obcym (poziom B2)”.

Jak deklaruje Uczelnia, szczegółowe efekty kształcenia zostały wyodrębnione w trzech grupach przedmiotów: przedmiotów ogólnych, przedmiotów z zakresu nauk podstawowych oraz przedmiotów na specjalności. Jednak w dokumentacji dotyczącej efektów nie znajdziemy efektów typowych dla modułów czy grup przedmiotów. Dokumentacja zawiera jedynie kierunkowe efekty kształcenia. Należy pozytywnie zaopiniować spójność efektów określonych dla praktyk zawodowych z kierunkowymi efektami kształcenia.

Należy uznać, że przyjęte efekty kształcenia są zgodne z charakterystyką absolwenta i profilem kształcenia na kierunku. W pełni odpowiadają kompetencjom zawodowym przyszłego nauczyciela-wychowawcy i nauczyciela-logopedy, który może po zakończeniu edukacji akademickiej podjąć pracę w różnych placówkach edukacyjnych i oświatowych: w przedszkolach, szkołach podstawowych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych i gabinetach logopedycznych. Pozwalają także na podjęcie dalszej samodzielnej edukacji na studiach drugiego stopnia czy studiach podyplomowych. Wynika to z właściwie sformułowanych przez Uczelnię efektów kształcenia, które pozwalają na osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia oraz na realizację modułów zajęć uwzględnionych w programie studiów. Właściwie sformułowane efekty pozwalają także na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów przez studentów.

Należy stwierdzić zatem, że przyjęty układ efektów kształcenia jest spójny, a cele kształcenia zostały w nich sformułowane w sposób jasny i zrozumiały, zarówno dla kształcenia dla kierunku, jak i specjalności, co pozwala na skorelowaną ich weryfikację w obszarze modułów, modułu i przedmiotu – składającego się z kilku form kształcenia. Efekty te są jednakowe dla studiów prowadzonych w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

1.1.

Uczelnia dysponuje poprawnie opracowaną koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku studiów, która jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości. Uwzględnia potrzeby lokalnego rynku pracy, jak również tendencje rozwojowe zachodzące w obrębie pedagogiki. Nie jest to koncepcja wyróżniająca się, ale typowa dla szkół zawodowych, dysponujących jednak potencjałem w postaci lokalnych instytucji samorządowych, placówek oświatowych, które są gotowe na aktywną współpracę w zakresie podejmowania wspólnych inicjatyw społecznych, naukowych, wdrożeniowych. **Słabą stroną** koncepcji jest zaś jednak brak planów dotyczących zainteresowania prowadzonym kierunkiem nowych środowisk, a także umiędzynarodowienia. Szczególnie ten drugi proces jest nie dość rozwijany, bowiem Uczelnia zdecydowanie w niewielkim stopniu w kształceniu pedagogów uwzględnia czynnik edukacyjnej i naukowej współpracy międzynarodowej (szczególnie wymiany międzynarodowej studentów). Nie jest to bowiem priorytet strategiczny Uczelni.

1.2.

Kadra Uczelni podejmuje liczne i wieloaspektowe prace rozwojowe, adekwatne dla ocenianego kierunku, szczególnie skoncentrowane na poszerzaniu praktycznych kompetencji pedagogicznych, wychowawczych, nauczycielskich, logopedycznych, co w pełni realizuje założenia profilu praktycznego. Kadra współpracuje w zakresie działań badawczych i praktycznych, mających na celu przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela i logopedy, z instytucjami i placówkami oświatowymi. Ma to znaczący wpływ na kształt koncepcji kształcenia – efektów kształcenia, treści kształcenia, sposobów weryfikacji efektów kształcenia. Dotyczy to także realizowanych na kierunku praktyk zawodowych.

Uczelnia zatrudnia pracowników z doświadczeniem w działalności zawodowej zdobytym poza Uczelnią, dzięki czemu studenci mają możliwość skorzystania z ich doświadczenia, ale i budowania swojego kapitału społecznego. Jest to zdecydowanie **mocna strona** procesu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.3.

Należy wskazać na spełnienie wszystkich wymogów prawnych, w postaci uchwał Senatu i Konwentu PWSZ w Ciechanowie, odnośnie przyjętych efektów kształcenia. Przyjęte uchwałami Senatu i Konwentu PWSZ w Ciechanowie efekty kształcenia dla kierunku *pedagogika* pierwszego stopnia o profilu praktycznym pozwalają na uzyskanie wysokiego

poziomu zgodności z obszarowymi efektami kształcenia określonymi dla obszaru nauk humanistycznych oraz nauk społecznych. Przyjęte kierunkowe efekty kształcenia uwzględniają zdobycie efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które mają wykorzystanie w praktyce zawodu pedagoga, nauczyciela i logopedy, odpowiadają potrzebom rynku pracy i przygotowują do dalszej edukacji uniwersyteckiej. **Słabą stroną** w tym zakresie jest brak modułowych bądź specjalnościowych efektów kształcenia, osobno dla specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz dla logopedii.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Konieczne jest uporządkowanie i zweryfikowanie dokumentacji, szczególnie potwierdzającej istniejące formalne i nieformalne relacje z interesariuszami zewnętrznymi i ich wpływ na tworzenie oraz modyfikację koncepcji i efektów kształcenia.
2. Należy uwzględnić w koncepcji kształcenia, a przede wszystkim w jej realizacji, szerszy zakres wymiany międzynarodowej studentów kierunku pedagogika, jak i kadry akademickiej z uczelniami partnerskimi kształcącymi na kierunkach o zbliżonych celach.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1

W Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Ciechanowie studenci mogą zdobywać kwalifikacje w zawodzie nauczyciela, pedagoga i logopedy na ocenianym kierunku *pedagogika*. Są to studia pierwszego stopnia, 3-letnie (trwają 6 semestrów, podczas których studenci zdobywają 180 punktów ECST, które są niezbędne do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia), o profilu praktycznym, w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, z możliwością wyboru jednej z dwóch specjalności: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz logopedia (w roku akademickim 2017/2018 prowadzona jest tylko pierwsza specjalność). Studia kończą się egzaminem dyplomowym teoretycznym, połączonym z obroną pracy dyplomowej. Zgodnie z przyjętymi przez Radę Wydziału Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych programami i planami studiów (Uchwałą Nr 8/II/2017 Rady

Wydziału z dnia 22.05.2017 r. dla studiów stacjonarnych i Uchwałą Rady Wydziału Nr 9/II/2017 z dnia 22.05.2017 r. dla studiów niestacjonarnych), wśród zajęć prowadzonych na kierunku *pedagogika* wyróżnione zostały (1) zajęcia teoretyczne obejmujące: wykłady, ćwiczenia i seminaria oraz (2) zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe. Obecność dużej liczby zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, realizowanych wspólnie z instytucjami edukacyjnymi i oświatowymi, umożliwia realizację efektów kształcenia oraz profilu praktycznego.

Należy stwierdzić, że program kształcenia dla ocenianego kierunku pedagogika został skonstruowany zgodnie z art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016r., poz. 1596). Programy kształcenia na specjalności Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz plany studiów dla tej specjalności są ponadto zgodne z obowiązującym *Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* (Dz. U. z 2012, poz. 131).

Program kształcenia składa się ze spójnie powiązanych ze sobą 3 bloków/modułów przedmiotowych. Moduł 1 obejmuje przedmioty ogólne: Wprowadzenie do metodologii, Seminarium dyplomowe, Język obcy, Wychowanie fizyczne, Ochrona własności intelektualnej i BHP, Filozofia, Socjologia, Przedmioty do wyboru: język migowy, edukacja kulturalna, promocja zdrowia psychicznego.

Moduł 2 zawiera przedmioty w zakresie przygotowania merytorycznego/przygotowania w zakresie psychologiczno-pedagogicznym, w tym:

Moduł 2.1/ Ogólne przygotowanie psychologiczno – pedagogiczne: Wprowadzenie do pedagogiki, Historyczne podstawy wychowania, Teoretyczne podstawy wychowania, Teoretyczne podstawy kształcenia, Etyka, Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, Podstawy pedagogiki społecznej, Podstawy pedagogiki specjalnej, Podstawy pedagogiki pracy, Pedeutologia, Diagnostyka pedagogiczna, Komunikacja społeczna, Psychologia ogólna, Psychologia rozwoju i wychowania, Wybrane zagadnienia psychologii społecznej;

Moduł 2.2/ Przygotowanie merytoryczne/ psychologiczno - pedagogiczne do edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej: Pedagogika wczesnoszkolna, Pedagogika przedszkolna, Podstawy edukacji językowej, Podstawy edukacji matematycznej, Podstawy edukacji przyrodniczej, Podstawy edukacji artystycznej, Podstawy prawa oświatowego, Technologia informacyjna w edukacji, Emisja głosu;

Moduł 2.2/ Przygotowanie merytoryczne/psychologiczno-pedagogiczne na specjalności logopedia: Pedagogika przedszkolna, Pedagogika wczesnoszkolna, Podstawy psychologii klinicznej, Podstawy neuropsychologii, Podstawy neurologii, Podstawy foniatrii, Podstawy audiologii, Podstawy ortodoncji, Podstawy pediatrii, Fonetyka i fonologia języka polskiego, Morfologia i składnia języka polskiego, Warsztaty z komunikacji językowej, Elementy polszczyzny regionalnej, Kultura żywego słowa, Rozwój mowy dziecka, Wprowadzenie do logopedii, Podstawy prawa oświatowego, Technologia informacyjna w edukacji, Emisja głosu;

Moduł 2.3/ Praktyka: Praktyka ciągła;

Moduł 3A/ Przedmioty w zakresie pedagogiki wczesnoszkolnej i przedszkolnej (specjalność A)

Moduł 3A.1/ Dydaktyka edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej: Dydaktyka pierwszych lat nauczania, Metodyka edukacji polonistycznej, Metodyka edukacji matematycznej, Metodyka edukacji przyrodniczej, Metodyka edukacji plastycznej, Metodyka edukacji technicznej, Metodyka edukacji muzycznej, Metodyka wychowania fizycznego, Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna w przedszkolu i w szkole, Metodyka edukacji społecznej, Organizacja i kierowanie klasą, Specyficzne trudności w uczeniu się;

Moduł 3A.2/ Praktyka: Praktyka śródroczna, Praktyka ciągła;

Moduł 3B/ Przedmioty na specjalności logopedia (specjalność B)

Moduł 3B.1/ Metodyki szczegółowe w logopedii: Metodyka zajęć logopedycznych, Dyslalia, Surdologopedia, Neurologopedia - opóźnienie rozwoju mowy, Neurologopedia - niedokształcenie mowy pochodzenia korowego, Neurologopedia - dyzartria, Neurologopedia - afazja, Autyzm, Oligofrenologopedia, Balbutologopedia, Zaburzenia w czytaniu i pisaniu, Specyficzne zaburzenia mowy, Komunikacja wspomagająca i alternatywna, Mowa dziecka z rozszczepem, Profilaktyka logopedyczna, Logorytmika, Diagnozowanie zaburzeń mowy, prognoza i projektowanie terapii;

Moduł 3B.2/ Praktyka: Praktyka śródroczna, Praktyka ciągła;

Moduł kształcenia do wyboru z zajęć ogólnouczelnianych: Wykłady ogólnouczelniane.

Powyższa struktura przedmiotów jest spójna i logiczna, a także gwarantuje osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Studenci w pierwszych dwóch semestrach realizują treści związane z przedmiotami ogólnymi, podstawowymi, potem kierunkowymi. Od trzeciego semestru zaś w planie przewidziane są przedmioty specjalnościowe. W programie studiów znajdują się różnego rodzaju praktyki zawodowe, związane ze standardami wykonywania zawodu nauczyciela, tj. praktyka ogólnopedagogiczna (w II semestrze, 45 h, 10 pkt ECTS), praktyka dydaktyczna śródroczna (w IV semestrze, 40 h, 10 pkt ECTS), praktyka dydaktyczna ciągła (w V semestrze, 120h, 16 pkt ECTS) oraz praktyka dydaktyczna ciągła (w VI semestrze, 80h, 10 pkt ECTS). Tak sformułowany program praktyk zawodowych jest zgodny z zapisami zawartymi w *Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2012, poz. 131)* oraz warunków określonych dla profilu praktycznego.

Jednakże w zapisach dotyczących praktyk widać pewną niekonsekwencję związaną z przyznawaniem punktów ECTS (nie jest to zgodne z zasadą 1 ECTS = 25-30 h nakładu pracy studenta), co należy zweryfikować w programie studiów. Łączna liczba punktów ECTS realizowanych w ramach praktyk zawodowych wynosi 46 punktów, co stanowi ponad 25% ogółu punktów. W programie studiów zaplanowano natomiast 285 godzin (studia stacjonarne) i 280 godz. (studia niestacjonarne) praktyk, zatem przyznana liczba punktów ECTS za praktyki jest zbyt wysoka.

Podobnie jest z innymi przedmiotami w ramach programu studiów np. przedmiot *Wprowadzenie do metodologii*, który z programie studiów ma 3 punkty ECTS został rozpisany na 92 godziny całkowitego nakładu pracy studenta.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe odbywają się w instytucjach, z którymi Uczelnia podpisała umowy o współpracy. Są to zakłady pracy wybrane przez opiekuna praktyk na podstawie przyjętych kryteriów, gwarantujące osiągnięcie efektów kształcenia przyjęte dla ocenianego kierunku, tj. przedszkola, szkoły podstawowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, prywatne gabinety logopedyczne. Należy ocenić pozytywnie wymiar i termin

realizacji praktyk w powiązaniu z zakładanymi efektami kształcenia oraz możliwością ich osiągnięcia przez studentów. W sposób właściwy jest określona liczba miejsc odbywania praktyk z liczbą studentów ocenianego kierunku, jak również program praktyk, który jest zgodny z efektami kształcenia określonymi dla kierunku i specjalności nauczycielskiej (Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna).

Należy dodać, że w roku akademickim 2016/2017 na ocenianym kierunku realizowany jest projekt „Pilotażowa Praktyka Zawodowa”, będąca kontynuacją kursowej praktyki zawodowej, przewidzianej programem studiów. Celem tej praktyki jest nabycie przez studentów nowych i pogłębienie posiadanych, a zdobytych w czasie studiów umiejętności, wiedzy i kompetencji, koniecznych do wykonywania zawodu nauczyciela-pedagoga i logopedy.

Wymiar godzinowy zajęć uzależniony jest od trybu i specjalności.

Kształcenie na studiach stacjonarnych dla specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna obejmuje 2190 godz. kontaktowych, 1360 godz. stanowi kształcenie obejmujące: wykłady 690 godz., ćwiczenia 622 godz. i seminaria 48 godzin. Część praktyczna obejmuje 830 godz., w tym 545 godz. zajęć praktycznych i 285 praktyk zawodowych. Łącznie aktywizujące/praktyczne formy kształcenia obejmują 1500 godz., a teoretyczne 690 godz.

Kształcenie na studiach stacjonarnych dla specjalności logopedia obejmuje 2195 godzin, 1670 godzin to kształcenie obejmujące: wykłady 930 godz., ćwiczenia 692 godz. i seminaria 48 godzin. Część praktyczna obejmuje 525 godz., w tym 240 godz. zajęć praktycznych i 285 praktyk zawodowych. Łącznie aktywizujące formy kształcenia obejmują 1265 godz. a teoretyczne 930 godz.

Kształcenie na studiach niestacjonarnych dla specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna obejmuje 1545 godz., w tym zajęcia teoretyczne 940 godz.: wykłady- 525 godz., ćwiczenia 367 godz. i seminaria 48 godzin. Część praktyczna obejmuje 605 godz. w tym 325 godz. zajęć praktycznych i 280 praktyk zawodowych.

Kształcenie na studiach niestacjonarnych dla specjalności logopedia obejmuje 1525 godzin, 1115 godzin obejmuje: wykłady- 645 godz., ćwiczenia 422 godz. i seminaria 48 godzin. Część praktyczna obejmuje 410 godz. w tym 130 godz. zajęć praktycznych i 280 praktyk zawodowych. Łącznie aktywizujące formy kształcenia obejmują 880 godz. a teoretyczne 645 godz. Należy ocenić jako poprawne: trafność doboru oraz zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych oraz proporcje liczby godzin przypisanych poszczególnym formom w powiązaniu z formami zajęć, zakładanymi efektami kształcenia i profilem kształcenia oraz możliwością ich osiągnięcia przez studentów.

Zwrócić uwagę jednak należy na liczbę punktów ECTS przypisanych zajęciom związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. W obu przypadkach jest to 46 punktów, co w przeliczeniu stanowi 1 150-1 380 godzin stanowiących całkowity nakład pracy studenta (przy 285 godz. – ST, 280 godz. –NST). Liczba punktów ECTS jest tu zawyżona.

Załączone do Raportu Samooceny w wersji elektronicznej sylabusy i ich analiza pozwalają na stwierdzenie, że pod względem formalnym i merytorycznym dobór treści i forma kształcenia jest poprawny, zgodny ze specyfiką zawodu, odpowiedni do standardów kształcenia nauczycieli. Omawiane i wskazane w sylabusach treści przedmiotowe dobrane zostały zgodnie z aktualnym stanem wiedzy w naukach społecznych oraz humanistycznych i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Pozytywnie należy ocenić ponadto spójność

treści programowych z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku, jak również zgodność treści programowych z aktualnym stanem zastosowań w praktyce wyników badań związanych z zakresem pedagogiki, standardami działalności zawodowej właściwej dla ocenianego kierunku i specjalności oraz z potrzebami rynku pracy. Należy wskazać na kompleksowość, różnorodność i aktualność treści programowych w powiązaniu z zapewnieniem możliwości osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku.

Karty przedmiotów napisane zostały w sposób czytelny, ujednolicony i są dostępne na stronie PWZS w Ciechanowie, co należy ocenić bardzo pozytywnie.

Pozytywnie ocenić należy także stosowane metody i formy zajęć, które na pewno przygotowują studentów do samodzielnego uczenia się. Wspiera to sama koncepcja programowa, która zakłada trójdzielny układ zajęć, tj. w ramach przedmiotu prowadzona jest część wykładowa, ćwiczeniowa i zajęcia praktyczne w instytucji edukacyjnej. Z ramienia Wydziału nadzór merytoryczny nad realizacją części teoretycznej w powiązaniu z zajęciami praktycznymi i praktykami zawodowymi sprawuje koordynator przedmiotu, natomiast nad przebiegiem zajęć praktycznych i praktyk zawodowych czuwa opiekun tych zajęć. Zajęcia praktyczne odbywają się podczas zajęć rannych i popołudniowych. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe trwają średnio 2-6 godzin dydaktycznych dziennie (z przerwą na posiłek) i 18 godzin tygodniowo. Grupy studenckie na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych dla specjalności: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna wynoszą 7-8 osób, a dla specjalności logopedia: 3-4 osoby. Pozytywnie należy ocenić włączenie do zajęć także rzadkiej kompetencji dla absolwentów kierunku pedagogika, tj. język migowy. W programie studiów jest także język obcy (niemiecki, angielski, rosyjski) w wymiarze godzinowym: 120 godz. na studiach stacjonarnych i 72 godz. na studiach niestacjonarnych (w semestrach II, III, IV, V – w każdym z nich 30/18 godz.). Po analizie kart przedmiotu dla zajęć językowych należy stwierdzić, treści kształcenia językowego są spójne z kierunkowymi efektami kształcenia.

Jak deklaruje Uczelnia, liczebność grup studenckich na zajęciach teoretycznych, zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych jest zgodna z *Zarządzeniem Nr 23/2016 Rektora PWSZ w Ciechanowie z dnia 23 maja 2016r. w sprawie: określenia liczebności grup studenckich na zajęciach dydaktycznych*, co ma sprzyjać realizacji celów i zadań kształcenia oraz poprawnej weryfikacji efektów kształcenia. Informacje o liczebności grup, typowych dla poszczególnych form kształcenia, zostały umieszczone w sylabusach. Należy także pozytywnie ocenić liczebność grup studenckich w powiązaniu z formami zajęć, zakładanymi efektami kształcenia i profilem kształcenia oraz możliwością osiągnięcia efektów przez studentów.

W trakcie nauki student w przeważającej mierze ma możliwość skorzystania z metod aktywizujących, dominującymi nad podającymi. Jednak są to metody różnicowane, np. zajęcia interaktywne, praca z filmem, projekty, autoprezentacje, analiza materiałów źródłowych, dyskusja, warsztaty, praca w grupach/w parach, co pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na poziomie modułów zajęć oraz całego kierunku, w tym w szczególności osiągnięcie efektów obejmujących umiejętności związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym [wiele](#) przedmiotów kształcenia kończy się realizacją projektów indywidualnych lub grupowych, praktycznych zadań oraz przygotowaniem prac wymagających od studentów umiejętności formułowania problemów, stawiania i weryfikowania hipotez, a także planowania i projektowania działań praktycznych. Pozytywnie zatem należy ocenić trafność doboru i

specyficzność, skuteczność, kompleksowość i różnorodność metod kształcenia, co jest szczególnie ważne dla złożonej działalności zawodowej, jaką jest praca nauczyciela w klasach 1-3 i w przedszkolu. Zaplanowane metody kształcenia są ponadto elastyczne, co umożliwia ich dostosowanie do różnorodności studentów i indywidualnych potrzeb, w tym potrzeb studentów niepełnosprawnych oraz realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.

Organizacja zajęć na ocenianym kierunku *pedagogika* jest właściwa. Czas trwania studiów zaplanowano na 6 semestrów. Zajęcia prowadzone są wyłącznie w obu trybach – stacjonarnym i niestacjonarnym. Na studiach stacjonarnych zajęcia teoretyczne odbywają się od poniedziałku do piątku w budynku Wydziału, w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych z przerwą obiadową. Dla studiów niestacjonarnych zajęcia prowadzone są od piątku do niedzieli, również w budynku Wydziału, w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych z przerwą obiadową. Program studiów oraz nakład pracy studenta zostały tak przygotowane, aby umożliwić studentom osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Rozkład przedmiotów w poszczególnych semestrach został rozplanowany w taki sposób, aby umożliwić ich zaliczenie. Pozytywnie należy ocenić także wsparcie udzielane studentom ze strony nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia w procesie uczenia się, w powiązaniu z rozwijaniem u studentów poczucia samodzielności i autonomiczności. Na dobrą i intensywną współpracę ze studentami w zakresie realizowania efektów kształcenia, jak i na budowanie ścieżek własnego rozwoju zawodowego, wskazali pracownicy Uczelni podczas spotkania ZO z kadrą akademicką.

2.2

Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia na prowadzonym kierunku *pedagogika* należy ocenić pozytywnie, bowiem jej ocena prowadzona jest na każdym etapie kształcenia, na wszystkich rodzajach zajęć, co jest szczegółowo opisane w sylabusach przedmiotu. Każdy efekt W sylabusie określono, które kierunkowe efekty kształcenia realizowane są na zajęciach, odnosząc je do efektów zawartych w Polskiej Ramie Kwalifikacji, a także opisano sposób weryfikacji tego efektu (m.in. test pisemny, odpowiedź ustna, prezentacja, projekt, praca w grupach). Wszystkie informacje dotyczące procesu kształcenia (niektóre w przystępnej nierozbudowanej formie) są dostępne dla studentów na stronie internetowej Wydziału (w zakładce dla kierunku), jak również na indywidualnych kontaktach studentów systemu BAZUS i w dziekanacie (do wglądu).

Uczelnia wprowadziła systemowe rozwiązania dla procesu weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia. Podstawą tego procesu na ocenianym kierunku są procedury wydziałowe, wprowadzone *Zarządzeniem Dziekana Nr 15/2016 z dnia 26 września 2016r. w sprawie: wydziałowych i kierunkowych procedur w odniesieniu do weryfikacji efektów kształcenia i organizacji procesu kształcenia*. Przedmiotem procedury weryfikacji efektów kształcenia jest ocena procesu osiągania efektów kształcenia w odniesieniu do poszczególnych kierunków, specjalności i trybów kształcenia. Za jakość realizowanych efektów kształcenia, jak również za przygotowanie sylabusów, co potwierdzono w trakcie wizytacji, odpowiada koordynator przedmiotu, który nie tylko weryfikuje treści, sposoby sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych w toku przedmiotowego kształcenia, ale też organizuje ewaluacyjne spotkania z prowadzącymi ćwiczenia i zajęcia związane z

praktycznym przygotowaniem zawodowym, by zebrać informacje dotyczące treści, metod i środków dydaktycznych, literatury wykorzystywanej w procesie kształcenia. Jak deklaruje w Raporcie Samooceny Uczelnia, wnioski z tych spotkań omawiane są podczas Rad Wydziału, dzięki czemu pracuje się systemowo nad udoskonaleniem programu/programów kształcenia.

Weryfikacja osiągnięć efektów kształcenia przebiega więc wielotorowo – przez nauczycieli, organizujących zaliczenia i egzaminy w sesji zimowej i letniej, jak również przez koordynatorów przedmiotów oraz przez członków Rady Wydziału. W proces oceny osiągania zakładanych efektów kształcenia włączeni są interesariusze zewnętrzni jako potencjalni pracodawcy, członkowie Konwentu, Rady Pracodawców oraz Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia i Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. Ponadto osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia możliwe jest przez osiągnięcie efektów przedmiotowych, w trakcie praktyk zawodowych, w trakcie seminarium dyplomowego, przygotowania pracy dyplomowej oraz poprzez egzamin dyplomowy. Ponadto Uczelnia weryfikuje efekty kształcenia poprzez monitorowania karier zawodowych absolwentów.

Metody weryfikowania osiągniętych efektów kształcenia winny być zależne od specyfiki przedmiotu oraz realizowanych na przedmiocie efektów kształcenia. W dużej mierze się tak dzieje, choć przeważają zaliczenia w formie prac pisemnych, dyskusje dydaktyczne i debaty, testowanie i prezentacje multimedialne przygotowywane na zajęcia. Jeśli dla danego przedmiotu został wskazany egzamin, to przeprowadza się go w formie ustnej lub pisemnej z możliwością wykorzystania innych form, tj. praca pogładowa, opracowanie konspektu/scenariusza zajęć czy obserwacja. Ocena osiągnięć studentów opiera się na podstawie ustalonych jasnych i jawnych kryteriów, które są jednakowe dla wszystkich studentów, wpisane do sylabusu. Należy podkreślić kompleksowość druku karty przedmiotu, który zawiera wszystkie konieczne do oceny osiągania efektów kształcenia informacje, tj. jednostka realizująca kierunek, profil kształcenia, forma kształcenia, poziom realizacji przedmiotu, tytuł zawodowy uzyskiwany przez studenta, nazwa przedmiotu, kod przedmiotu, punkty ECTS, rodzaj przedmiotu, przyporządkowanie do grupy przedmiotu, język wykładowy, liczba godzin, rok studiów, semestr studiów, formę zajęć dydaktycznych, nazwa, adres i kontakt do jednostki prowadzącej kształcenia, koordynator przedmiotu, imię i nazwisko prowadzącego, wstępne wymagania formalne, cele kształcenia w odniesieniu do wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych, macierz efektów kształcenia dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć, numer efektu kształcenia dla kierunku odniesienie efektów kierunkowych do Polskiej Ramy Kwalifikacji, forma zajęć, metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonego efektu kształcenia, treści programowe, formy i metody nauczania, narzędzia i środki dydaktyczne, sposoby oceny, nakład pracy studenta, godziny kontaktowe z nauczycielem, literatura podstawowa i uzupełniająca. Ponadto warunki oceniania i uzyskania zaliczenia bądź zdania egzaminów, prowadzący zajęcia przedstawia szczegółowo na pierwszych zajęciach, zgodnie z planem studiów na danym roku. Należy odnotować pozytywnie, że w ten sposób Uczelnia gwarantuje w procesie kształcenia studentom bezstronność i rzetelność oraz uruchamia procedury zapewniające przejrzystość procesu sprawdzania i oceny efektów kształcenia oraz wiarygodność i porównywalność wyników oceny.

Jak deklaruje Uczelnia, dokumenty przeprowadzanych egzaminów przechowywane są przez okres jednego cyklu kształcenia. Za przechowywanie prac i ich dostępność dla studentów oraz

do czynności kontrolnych odpowiedzialny jest prowadzący zajęcia. Na podstawie przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji (głównie kart przedmiotów, protokołów egzaminacyjnych, prac etapowych) można stwierdzić, że organizacja procesu sprawdzania i oceny efektów kształcenia, w tym prawidłowość określenia czasu przeznaczonego na sprawdzanie i ocenę oraz przestrzeganie zasad higieny nauczania i uczenia się w procesie sprawdzania i oceny efektów kształcenia (w szczególności w sesji egzaminacyjnej) prowadzona jest w sposób poprawny i właściwy. Prace etapowe natomiast pozwalają wywnioskować, że zaplanowane metody weryfikacji efektów kształcenia są także adekwatne do celów kształcenia.

Z punktu widzenia realizowania praktycznego profilu studiów, istotne jest także weryfikowanie efektów kształcenia poprzez realizację zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. W Uczelni zaproponowano wieloetapowy i wieloaspektowy system oceny praktyk zawodowych, koordynowanych przez przygotowanego do tego typu działań koordynatora praktyk ze strony Uczelni. W czasie wizytacji koordynator zaprezentował system, który podobnie jak sylabusy, dostępny jest dla studentów i zakładowych opiekunów praktyk na stronie internetowej Uczelni.

Kształcenie na kierunku pedagogika kończy się egzaminem dyplomowym. Egzamin dyplomowy pozwala na weryfikację efektów kształcenia odnoszących się do poszczególnych przedmiotów realizowanych w toku studiów oraz pozwala na weryfikację problematyki zawartej w pracy dyplomowej (wybór pytań jest losowy). Praca dyplomowa ma zwykle charakter empiryczny, badawczy, związany z kierunkiem (m.in. odnosi się to do zadań zawodowych nauczyciela i logopedy), wybraną specjalnością oraz efektami kształcenia na ocenianym kierunku. Ocena przedłożonych prac dyplomowych nie wykazała uchybień, oceny wystawiane przez nauczycieli były zasadne. Prace dyplomowe podlegają weryfikacji programem Plagiat.pl, który uczelnia wprowadziła w roku akademickim 2013/2014. Służy to także ocenie weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Powyżej opisane sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia świadczą o wysokim poziomie profesjonalizmu w zakresie kształcenia, wysokiej świadomości procedur oraz systemowości procesu kształcenia. Należy to ocenić zdecydowanie pozytywnie.

2.3

Rekrutacja na studia w roku akademickim 2017/2018 na ocenianym kierunku w PWZS odbywa się w sposób określony w *Uchwale nr 178/IV/2016 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie: warunków i trybu rekrutacji na studia w roku akademickim 2017/2018*. W roku akademickim 2017/2018 wstęp na studia na kierunek *pedagogika* był wolny, na podstawie konkursu świadectw dojrzałości (rankingu sumy punktów uzyskanych z przeliczenia wyników uzyskanych z poszczególnych przedmiotów liczonych według przyjętej reguły opisanej w w/w Uchwale). W rekrutacji brane pod uwagę były oceny z przedmiotów: język polski, język obcy nowożytny, matematyka, dodatkowy przedmiot zdawany na maturze. Laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego przyjmowani są w pierwszej kolejności na podstawie złożenia wymaganych dokumentów. Studenci kierunku *pedagogika* oprócz wymaganych dokumentów składają zaświadczenie o stanie zdrowia od lekarza medycyny pracy o możliwości studiowania wnioskowanym kierunkiem.

Uczelnia prowadzi rekrutację kandydatów na studia pierwszego stopnia w Systemie Internetowej Rekrutacji Kandydatów (www.irk.pwszciechanow.edu.pl). Na kierunku obowiązywał limit przyjęć określony *Uchwałą nr 28/V/2017 Senatu PWSZ w Ciechanowie z dnia 19 kwietnia 2017r. w sprawie liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych w roku akademickim 2017/2018*, w tym liczby miejsc dla osób, dla których będzie to kolejny kierunek studiów, i wynosił 43 osoby.

Zaliczenie kolejnych etapów studiów, tj. semestrów wiąże się z koniecznością uzyskania przez studenta odpowiedniej liczby punktów ECTS, wskazanej w planie studiów, jak również odbywa się to wg *Uchwały Nr 40/I/2014 Rady Wydziału Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych PWSZ w Ciechanowie z dnia 15 września 2014 r. w sprawie deficytu punktów ECTS na kierunku pielęgniarstwo, pedagogika* (bowiem przejście na kolejny semestr może się odbyć z deficytem punktów określonych w uchwale, natomiast ukończenie studiów wymaga zrealizowania wszystkich treści zawartych w programie kształcenia i osiągnięcia wszystkich zaplanowanych efektów kształcenia).

Cykl kształcenia natomiast kończy się egzaminem dyplomowym, który składa się z egzaminu teoretycznego oraz z obrony pracy dyplomowej. Kwestie proceduralne określające warunki przeprowadzenia egzaminu dyplomowego zostały zawarte w „Regulaminie egzaminu dyplomowego na kierunku Pedagogika” przyjętego *Zarządzeniem Nr 5/2015 Dziekana WOZiNH PWSZ w Ciechanowie z dnia 24.03.2015r. w sprawie wprowadzenia do stosowania „Regulaminu egzaminu dyplomowego na kierunku Pedagogika”*. Podstawowe założenie opiera się na konieczności uzyskania oceny pozytywnej ze wszystkich przedmiotów, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych oraz złożenie pracy dyplomowej ocenionej pozytywnie przez promotora i recenzenta. Osobną procedurę przygotowywania prac dyplomowych określają dwa główne dokumenty: „Wytyczne do pisania pracy dyplomowej na kierunku pedagogika”, które zostały zatwierdzone przez Radę Wydziału i wprowadzone *zarządzeniem Nr 4/2015 Dziekana WOZiNH PWSZ w Ciechanowie z dnia 24.03.2015r. w sprawie wprowadzenia do stosowania „Wytycznych do pisania pracy dyplomowej na kierunku pedagogika”*. Prace dyplomowe stanowią dobrą podstawę do weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia. Jednym z elementów dyplomowania jest także mechanizm, którego celem jest eliminowanie plagiatów. Jednym z tego typu działań jest składanie przez studentów oświadczenia, zamieszczanego w pracy dyplomowej o samodzielnym jej wykonaniu. Ponadto prace dyplomowe podlegają weryfikacji programem Plagiat.pl, który uczelnia wprowadziła w roku akademickim 2013/2014. Ocena studentów w części teoretycznej i praktycznej następuje według przyjętych kryteriów określonych w w/w Regulaminie.

Jak deklaruje Uczelnia, Wydział prowadzący oceniany kierunek spełnia wymogi posiadania rozwiązań dotyczących potwierdzania efektów uczenia się, co reguluje *Uchwała nr 153 /IV/2015 Senatu PWSZ w Ciechanowie z dnia 18 czerwca 2015 r. w sprawie: potwierdzania efektów uczenia się w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Ciechanowie*. Weryfikacja efektów uczenia się jest dokonywana w oparciu o efekty kształcenia określone w programie kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia. Wg tych przepisów, efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej świadectwo dojrzałości i co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe (dla osób ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub osób posiadających tytuł zawodowy magistra lub równorzędny i co najmniej dwuletnie doświadczenie zawodowe zdobyte po ukończeniu

studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejny kierunek studiów pierwszego stopnia). Te wymogi są inne dla absolwentów kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych oraz kolegiów pracowników służb społecznych. Wówczas nie wymaga się od kandydata na studia posiadania pięcioletniego doświadczenia zawodowego. Wniosek kandydata składany jest do Wydziałowej Komisji ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się, która rozpatruje wniosek, weryfikuje efekty, ustala wynik i przypisuje punkty ECTS. Decyzja Komisji przekazywana jest Wnioskodawcy i Dziekanowi. Ostateczną decyzję w sprawie uznania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem na wniosek Dziekana podejmuje Rektor.

Uczelnia podejmuje też działania z zakresu monitorowania karier zawodowych absolwentów, co reguluje *Zarządzenie nr 4/2012 Rektora PWSZ w Ciechanowie z dnia 7 lutego 2012 roku*. Dokument ten wprowadza „Procedurę monitorowania karier zawodowych absolwentów PWSZ w Ciechanowie”, która odbywa się na podstawie badań realizowanych różnymi metodami i narzędziami 1 rok po zakończeniu studiów oraz w perspektywie 3 i 5 lat od uzyskania kwalifikacji zawodowych, celem określenia miejsca absolwentów na rynku pracy. To badanie wpisuje się w działania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, przyjętego w 2012 roku *Uchwałą Nr 18/IV/2012 z dnia 7 listopada 2012 roku Senatu PWSZ w Ciechanowie* (uaktualnioną *Zarządzeniem Nr 10/2013 Rektora PWSZ w Ciechanowie z dnia 27 marca 2013 r.*).

Podobnie jak w przypadku systemu weryfikowania osiągniętych przez studentów na kierunku *pedagogika* efektów kształcenia, należy zdecydowanie pozytywnie ocenić wprowadzone procedury odnośnie rekrutacji, dyplomowania, uznawania efektów uczenia się i monitorowania karier absolwentów. Zostało to wprowadzone wzorcowo, w sposób spójny, przemyślany i transparentny.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kształcenie na kierunku *pedagogika* w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Ciechanowie realizowane jest w pełni zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dotyczy to zarówno programów studiów, jak i procedur związanych z weryfikacją osiągniętych efektów kształcenia. Należy stwierdzić, że dobór treści kształcenia nie budzi zastrzeżeń. Program kształcenia jest spójny, studenci uzyskują aktualną wiedzę na zajęciach kształcenia ogólnego pedagogicznego, jak i na specjalnościach. Dzięki włączeniu zajęć praktycznych, realizowanych w instytucjach oświatowych i edukacyjnych, mają szansę na pogłębioną wiedzę dotyczącą warsztatu pracy nauczyciela w klasach 1-3 i w przedszkolu i logopedy oraz na nabywanie odpowiednich umiejętności właściwych dla wykonywania zawodu nauczyciela. Zdecydowanie mocną stroną programu kształcenia jest trójdzielny podział przedmiotów – na część wykładową, ćwiczeniową i zajęcia praktyczne (realizowane w instytucjach). Proporcja liczby godzin realizowanych w poszczególnych formach umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i właściwie uwzględnia specyfikę profilu praktycznego.

Należy stwierdzić, iż na specjalności Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna spełnione są standardy kształcenia nauczycieli (*Rozporządzenie MNiSW z dn. 17 stycznia 2012 r. w*

sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela - Dz. U. z 2012 r., poz. 131). Mocną stroną na ocenianym kierunku jest właściwy i wyczerpujący dobór treści programowych z tego zakresu.

Punktacja ECTS, w szczególności sposób przydzielania punktów poszczególnym przedmiotom kształcenia nie budzi zastrzeżeń w większości przypadków, ale należy zweryfikować punktację jeśli chodzi o różnego typu praktyki zawodowe realizowane w czasie trwania studiów.

Metody i środki dydaktyczne są poprawne i przygotowują studentów do samodzielnego uczenia się. Za słabą stroną można przyjąć, że ocenianym kierunkiem nie prowadzi się zajęć w językach obcych. Być może łączyć to należy z nie w pełni prowadzonym procesem umiędzynarodowienia. Jest to zatem kwestia rozwojowa, do przemyślenia dla dalszych planów rozwoju kierunku i Uczelni.

Po analizie dokumentów – kart przedmiotu można stwierdzić, że dobór form kształcenia na ocenianym kierunku umożliwi zdobycie wiedzy i jej pogłębianie (szczególnie dotyczy to przedmiotów z bloku podstawowego), a przede wszystkim opanowanie praktycznych umiejętności (określonych w efektach kształcenia) w tym kompetencji społecznych związanych z wykonywaniem zawodu pedagoga, wychowawcy, nauczyciela i nauczyciela – logopedy.

Pozytywnie należy ocenić system praktyk zawodowych, które także realizują wymagane standardy kształcenia nauczycieli, w tym liczba godzin realizowanych praktyk oraz ich formy organizacyjne. Właściwy jest także dobór miejsc realizacji praktyki, które są dostosowane do realizowanych przez studentów specjalności, tj. przedszkola, szkoły podstawowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, gabinety logopedyczne. Wymiar godzinowy praktyk oraz ich formy organizacyjne są zgodne z profilem praktycznym realizowanym na kierunku (tj. trwają minimum 3 miesiące oraz realizują razem z innymi przedmiotami wymóg 50% ECTS zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym). Wątpliwość budzi jednak zawyżona liczba punktów ECTS realizowana w ramach praktyk zawodowych (46 ECTS).

Uczelnia opracowała i stosuje spójny, przejrzysty, prosty i transparentny system weryfikacji efektów kształcenia. Ocena ta dotyczy zarówno efektów cząstkowych (przedmiotowych), jak i końcowych związanych z procesem dyplomowania. Zasady i wymagania w tym zakresie są jawne, przejrzyste, ogólnie dostępne w szeregu dokumentach, do których mają dostęp wszyscy uczestnicy procesu kształcenia: studenci, nauczyciele akademicy, praktycy prowadzący zajęcia i koordynujący praktyki zawodowe. Można jeszcze dodać, że przyjęty system weryfikacji efektów kształcenia zapewnia sprawiedliwość ocen, a także porównywalność wyników sprawdzania i oceniania założonych efektów, bowiem wymagania są jednakowe dla wszystkich studentów.

Poprawna jest zarówno procedura procesu dyplomowania, co potwierdziły przedłożone przez Uczelnię wybrane prace dyplomowe. Mocną stroną kształcenia na kierunku są przejrzyste i transparentne procedury, nie tylko ta dotycząca dyplomowania, ale i procesu monitorowania efektów kształcenia, ewaluacji praktyk zawodowych, weryfikacji efektów kształcenia w ramach realizacji praktyk, uznawania efektów uczenia się poza systemem studiów.

Przejrzysty i właściwie prowadzony jest także system rekrutacji, szczególnie w zakresie przyjętych kryteriów i zasad rekrutacji na studia na kierunku *pedagogika*. Są one w pełni zgodne z wymaganiami zawartymi w dokumentach prawnych i umożliwiają właściwy dobór

kandydatów. Co ważne, podczas wizytacji nie zgłoszono uchybień czy błędów proceduralnych w wyżej opisanym zakresie, ani też dotyczących warunków równego traktowania studentów w procesie sprawdzania i oceniania efektów kształcenia. Dodatkowo należy stwierdzić, że przedłożone przez Uczelnię analizowane dokumenty potwierdzają przestrzeganie zasady bezstronności i przejrzystości tego procesu.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Należy zweryfikować punktację ECTS dla praktyk zawodowych i innych przedmiotów w ramach programu studiów i odnieść je do całkowitego nakładu czasu pracy studenta (zgodnie z przelicznikiem 1 ECTS = 25-30 h całkowitego nakładu pracy studenta).
2. W celu wzmocnienia realizacji efektów kształcenia dotyczących znajomości języka obcego, a także zapewnienia różnorodności treści kształcenia zaleca się ujęcie w programie studiów oferty zajęć prowadzonych w językach obcych.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia na kierunku pedagogika jest zapewniony przez obowiązujące procedury w Uczelni w tym na Wydziale, na którym oceniany kierunek jest prowadzony. Podstawą funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Ciechanowie (PWSZ), w tym na Wydziale Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych (WOZiNH) jest Uchwała Nr 18/IV/2012 z dnia 7 listopada 2012 r. Senatu PWSZ w Ciechanowie w sprawie wprowadzenia w PWSZ w Ciechanowie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na poziomie Wydziału Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) został przyjęty Uchwałą Nr 15/I/2013 Rady Wydziału OZiNH z dnia 11 kwietnia 2013 r.

Do podstawowych celów WSZJK w Uczelni należy:

- stałe monitorowanie, a w następstwie podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia jakości kształcenia w Uczelni;
- systematyczna i całościowa ocena efektów kształcenia;
- wspieranie innowacyjności w pracy dydaktycznej;
- tworzenie jednoznacznych procedur oceny organizacji i warunków kształcenia;
- zwiększenie mobilności studentów w kraju i za granicą, a tym samym zwiększenie szans absolwentów Uczelni na rynku pracy;

- informowanie społeczeństwa, a szczególnie kandydatów na studia, pracodawców oraz administrację państwową i samorządową o poziomie jakości kształcenia w Uczelni oraz o uzyskanych przez absolwentów kwalifikacjach;

- dbałość o atrakcyjność i konkurencyjność oferty edukacyjnej proponowanej przez Uczelnię.

W strukturze WSZJK powołano Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia (UKJK) oraz Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia. W ramach UKJK funkcjonują Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (UZZJK) i Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (UZOJK). Odpowiednio na poziomie Wydziału powołano Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia (WKJK) oraz Pełnomocnika Dziekana ds. Jakości Kształcenia. W ramach WKJK funkcjonują Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WZZJK) i Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (WZOJK). Za tworzenie i doskonalenie programów kształcenia na ocenianym kierunku studiów odpowiedzialny jest Dziekan Wydziału. Do gremiów opiniujących i decyzyjnych w obszarze tworzenia i prowadzenia kształcenia na kierunku *pedagogika* należą również interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

Zasady tworzenia programu studiów zostały określone Uchwałą Nr 14/V/2016 Senatu PWSZ w Ciechanowie z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia wytycznych dla rad wydziału dotyczących warunków, jakim powinny odpowiadać programy kształcenia oraz plany studiów.

W procesie projektowania programów kształcenia na ocenianym kierunku studiów ważną rolę pełnią pracownicy prowadzący zajęcia. Propozycje zmian w programie składane są w formie pisemnej do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Modyfikacje, wyniki okresowych przeglądów tych programów są dyskutowane na posiedzeniach wyżej wymienionej Komisji. Dyskusje te pozwalają nie tylko na opracowanie treści programowych ale również wskazanie właściwego sposobu ich realizacji, przy uwzględnieniu potencjału kadrowego i dydaktycznego jednostki oraz bazy dydaktycznej.

Również możliwość zgłoszenia propozycji zmian w programach kształcenia mają: studenci, pracodawcy oraz inne osoby związane z Wydziałem.

Propozycje zmian w programach, po uprzedniej analizie dokonywanej przez WZOJK, przedstawiane są Radzie Wydziału w celu zatwierdzenia. Opracowana propozycja programu kształcenia wraz z kartami informacyjnymi modułów przedmiotowych przekazywana jest Samorządowi Studentów. Po uzyskaniu pozytywnej opinii ww. organów, profilu i poziomu kształcenia podlegają zatwierdzeniu przez Radę Wydziału (na poziomie Wydziału) a kolejno przez Senat Uczelni (na poziomie Uczelni).

Za realizację poszczególnych przedmiotów w obszarze modułu odpowiedzialni są tzw. koordynatorzy przedmiotów (odpowiedzialność za realizację danego przedmiotu dotyczy wszystkich form danego przedmiotu). Jak wynika z przeprowadzonych rozmów, koordynatorzy przedmiotu odbywają spotkania z nauczycielami akademickimi i prowadzącymi wszystkie formy zajęć w ramach danego przedmiotu, co służy wymianie poglądów na temat potrzeb doskonalenia metod kształcenia. Jedno z takich spotkań pozwoliło na weryfikację literatury przedmiotu wskazanej w sylabusie. Ponadto koordynatorzy są wspierani przez opiekunów poszczególnych lat studiów (powołanych przez Dziekana po konsultacjach z samorządem studenckim).

WZOJK na bieżąco monitoruje programy kształcenia poprzez systematyczny przegląd założonych efektów kształcenia oraz metod ich osiągnięcia i weryfikacji. Przedmiotem prac powyższego Zespołu jest m.in. okresowa ocena merytoryczna jakości programu kształcenia.

Na zmiany w programach studiów ma wpływ przeprowadzana przez Jednostkę ankietyzacja wśród studentów ocenianego kierunku studiów. Służy ona zebraniu opinii studentów na temat sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych. W tej ankiecie trzeba przedstawić pozytywne i słabe strony zajęć, oraz sugestie dotyczące zajęć, które pomogłyby udoskonalić je. Przykładem sugestii wynikających z przeprowadzonej ankietyzacji jest zwiększenie wykorzystania np. tablicy interaktywnej jako aktywizującego środka dydaktycznego. Powyższe działania pozwalają na stwierdzenie, że informacje zawarte w tych ankietach są analizowane bezpośrednio przez prowadzącego dane zajęcia, co pozwala np. na umożliwianie weryfikacji stosowanych metod dydaktycznych lub zmiany w programie w zakresie prowadzonego przedmiotu. Wyniki ankietyzacji są dyskutowane na posiedzeniach: WZOJK, a następnie Rady Wydziału WOZiNH.

Przeгляд programu studiów odbywa się w sposób ciągły, a raz do roku jest sporządzane z tego przeglądu sprawozdanie. Przygotowanie tego sprawozdania leży w gestii KOJK. Jak wynika z informacji wskazanych w powyższym dokumencie zmiany w programach dotyczyły korekty nazwy przedmiotu, zmiany usytuowania przedmiotu w planie studiów, korekty efektów. Konsekwencją uwzględnienia korekt w proponowanych programach są prace nad uaktualnieniem sylabusów. Sylabusy są analizowane pod kątem przejrzystości, spójności oraz zgodności z ogólnymi celami kształcenia i przewidzianymi efektami kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

ZO pozytywnie ocenia udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w projektowaniu programu kształcenia. Ponadto ZO stwierdza, iż program studiów jest systematycznie przeglądany, a przegląd ten ma charakter kompleksowy.

Zmiany w programach ocenianego kierunku studiów wynikają, również z zaleceń na poziomie Uczelni lub konieczności dostosowania programu do przepisów powszechnie obowiązujących. Władze Uczelni uchwały zmianę polegającą na korekcie godzin dla poszczególnych form w modułach kształcenia ze względu na zmianę punktów ECTS dla poszczególnych przedmiotów.

Powyższe analizy są dokonywane w oparciu o zgromadzony materiał, tj. ankiety studenckie, hospitacje zajęć, opinie samorządu studenckiego, przedstawicieli otoczenia społeczno – gospodarczego, pracodawców oraz absolwentów, przegląd kart informacyjnych przedmiotów. Na podstawie dokonywanej analizy i sformułowanych wniosków są wskazywane możliwe rozwiązania konkretnych problemów.

Jak wynika z przeprowadzonych rozmów ZO podczas wizytacji zmiany w programach studiów na ocenianym kierunku uwzględniają takie aspekty jak potrzeby lokalnego otoczenia społeczno – gospodarczego. ZO pozytywnie ocenia udział interesariuszy zewnętrznych w monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia oraz w ocenie osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia.

W ramach weryfikacji efektów kształcenia prace dyplomowe są analizowane w systemie antyplagiatowym. Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się także podczas zajęć

seminaryjnych i egzaminu dyplomowego. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu jakości pracy dyplomowej w Uczelni opracowane zostały zasady przygotowania, pisania i oceny prac dyplomowych oraz procedura egzaminu dyplomowego dla kierunku „pedagogika”. Weryfikacja w procesie dyplomowania ma charakter komisyjny. Jak wynika ze sprawozdania z działalności wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia w roku akademickim 2016/2017. Sama procedura egzaminacyjna podlega również tzw. badaniu przejrzystości. To badanie jest stosowane w przypadku wszystkich procedur stosowanych w ramach ocenianego kierunku studiów. Ocenie podlega również dobór recenzentów oraz sama organizacja egzaminu dyplomowego.

Wnioski WZZJK, wraz z zaleceniami działań mających na celu poprawę jakości procesu kształcenia przekazywane są Radzie Wydziału. Jak wynika z przeprowadzonych rozmów i dokumentacji przedmiotem obrad WZZJK było przyjęcie zmian w programach kształcenia. Rada Wydziału na jednym z posiedzeń zajmuje się zagadnieniami związanymi z realizacją zadań w obszarze wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. spotkania te mają charakter cykliczny (raz w roku).

Przeprowadzana okresowa ocena nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów służy monitorowaniu oraz doskonaleniu ich rozwoju naukowego i zawodowego. Wyniki ewaluacji przeprowadzanej na Wydziale są uwzględniane w ocenie kadry.

ZO stwierdza, że program studiów ocenianego kierunku studiów jest ciągle doskonalony, a służą temu takie działania jak: monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia oraz cykliczna ocena sylabusów, procedur oraz narzędzi przeprowadzanych ocen. Ponadto w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wskazywane są propozycje działań na rzecz poprawy jakości kształcenia w tym doskonalących program studiów na ocenianym kierunku studiów np. analizowane stosowanych metod kształcenia i oceniania w odniesieniu do efektów kształcenia, weryfikacja programów kształcenia pod kątem aktualnych treści i treści o charakterze praktycznym w odniesieniu do efektów kształcenia oraz pod kątem udziału zajęć praktycznych.

3.2. Wydział w ramach, którego prowadzone jest kształcenie na ocenianym kierunku studiów zapewnia publiczny dostęp do informacji o trybie i zasadach rekrutacji, programie kształcenia oraz warunkach jego realizacji. Na stronie internetowej Uczelni i Wydziału dostępne są informacje związane z realizacją procesu kształcenia, zwłaszcza przepisy prawa powszechnie obowiązujące, przepisy prawa wewnętrzne Uczelni, zasady studiowania, programy i plany studiów, zasady zaliczania przedmiotów i odbywania praktyk, zasady przyznawania stypendiów. Bieżące informacje dotyczące realizacji procesu dydaktycznego są również wywieszane na tablicach ogłoszeń na korytarzu budynku Wydziału.

Studenci i przedstawiciele innych grup interesariuszy (kandydaci na studia, nauczyciele akademicy, pracodawcy) mają dostęp do informacji dotyczących m.in.: zasad rekrutacji, celów studiowania, profili kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów,

aktualnego programu kształcenia i planów zajęć, sylabusów zajęć ,praktyk zawodowych, profilu absolwenta oraz terminów dyżurów wykładowców.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, który funkcjonuje na Wydziale Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Ciechanowie, w tym na ocenianym kierunku studiów określa w sposób przejrzysty i uporządkowany postępowanie dotyczące monitorowania, oceny i doskonalenia programów kształcenia. W tym procesie uczestniczą różne grupy interesariuszy, w tym interesariusze wewnętrzni, tj. nauczyciele akademicki, studenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno – gospodarczego oraz pracodawcy. Należy stwierdzić, że podejmowane działania w zakresie monitorowania programów kształcenia i sposobu ich realizacji są prowadzone przy największym udziale nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Konsekwencją prowadzonych działań mogą być formułowane różne zmiany lub zalecenia, będące podstawą zmian w programie studiów. Natomiast informacje dotyczące zgromadzone są na stronie internetowej Uczelni.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2.Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Uczelnia spełnia formalnie wymogi minimum kadrowego wynikające z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego 26 września 2016 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów. Na ocenianym kierunku pedagogika zajęcia prowadzi 27 nauczycieli akademickich . Spośród nich do minimum kadrowego zgłoszono 9 osób; jednego profesora tytularnego, dwóch doktorów habilitowanych, czterech doktorów i dwóch magistrów. Dorobek naukowy osób z minimum kadrowego sytuuje się odpowiednio w obszarze nauk humanistycznych, obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo , w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinach pedagogika, psychologia,. Osoby z wykształceniem magisterskim mają znaczące doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Do minimum kadrowego zaliczono 9 osób w tym trzech samodzielnych nauczycieli akademickich , czterech doktorów oraz dwóch magistrów. Liczba oraz struktura kwalifikacji nauczycieli wraz z dorobkiem naukowym i doświadczeniem zawodowym

zdobytym poza Uczelnią, w tym w szczególności nauczycieli stanowiących minimum kadrowe, są zgodne z efektami i treściami kształcenia określonymi dla ocenianego kierunku. W zdecydowanej większości przeważają kwalifikacje i dorobek w dyscyplinie pedagogika (ponad 70%) i są uzupełniane dorobkiem i kwalifikacjami z dyscyplin pomocniczych (psychologii, filozofii, historii, socjologii). Taka struktura kwalifikacji i dorobku zapewnia odpowiednią kompleksowość i różnorodność w kontekście możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Sprzyja temu także zakres badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich, szczególnie tych wchodzących w skład minimum kadrowego. Są one prowadzone zarówno w obszarach i dyscyplinach, z których wywodzą się kierunkowe efekty kształcenia, jak i w zakresie specjalności realizowanych w ramach kierunku *pedagogika*. Kadra posiada doświadczenie w realizacji projektów badawczych które są prowadzone zarówno w obszarach i dyscyplinach, z których wywodzą się kierunkowe efekty kształcenia, jak i w zakresie specjalności realizowanych w ramach kierunku *pedagogika*. Posiada dorobek naukowo-metodyczny z zakresy logopedii, prowadzi zajęcia logopedyczne z dziećmi w przedszkolu, prowadzi zajęcia logopedyczne z pacjentami w uczelnianej Poradni logopedycznej ze współudziałem studentów, ma doświadczenie w pracy jako nauczyciel dyplomowany edukacji zintegrowanej w Szkole Podstawowej nr 6 w Ciechanowie, jako nauczyciela matematyki w Fundacji Rozwoju Talentów „Jestem Blisko” w Ciechanowie, prowadzi szkolenia dla nauczycieli.

Analiza dokumentacji procesu dydaktycznego, w tym sylabusów przedmiotów, oraz analiza doświadczenia zawodowego poszczególnych pracowników pozwala na stwierdzenie, że posiadają oni niezbędne kompetencje dydaktyczne do realizowania efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli są zróżnicowane, pozwalają angażować studentów w proces dydaktyczny i są adekwatne zarówno do przedmiotów teoretycznych (wykłady z użyciem odpowiednich środków multimedialnych, konwersatoria, dyskusje grupowe), jak i zajęć ćwiczeniowych (projekty, prezentacje studenckie, metody dramowe). Prawidłowość kompetencji dydaktycznych kadry została potwierdzona podczas hospicacji zajęć dydaktycznych.

4.2.

Uczelnia przykłada dużą wagę do prawidłowej obsady zajęć dydaktycznych. Procedura zatrudniania nauczycieli akademickich zawsze wymaga ogłoszenia konkursu i złożenia ubiegających się o zatrudnienie stosownych dokumentów, które potwierdzają posiadane kwalifikacje oraz doświadczenie dydaktyczne i zawodowe w zakresie realizowanego przedmiotu w odniesieniu do efektów kształcenia. Przydział zajęć jest koordynowany przez Dziekana pod względem kompletności, zgodności z planem studiów, merytorycznego przyporządkowania wykładowcy do przedmiotu, oraz pod względem liczby zaplanowanych grup, a w przypadku pracowników stanowiących minimum kadrowe dla kierunku – niezbędnej, wymaganej liczby godzin. Każdorazowo przydział czynności, zanim zostanie przekazany do realizacji, musi być zaakceptowany przez pracownika oraz Dziekana. Przy obsadzaniu zajęć uwzględnia się dyscyplinę naukową nauczyciela akademickiego oraz obszar jego dorobku naukowo-dydaktycznego i doświadczenia zawodowego. Na kierunku pedagogika o profilu praktycznym, ćwiczenia, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe prowadzą nauczyciele akademicy, którzy posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią i są zatrudnieni

w przedszkolach, szkołach, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, placówkach oświatowych jako nauczyciele i wychowawcy, z którymi Uczelnia podpisała umowę o współpracy. Szczegółowa analiza przydziału zajęć dydaktycznych na rok akademicki 2017/2018 oraz ich zestawienie z dorobkiem naukowo-badawczym i doświadczeniem zawodowym poszczególnych nauczycieli nie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie.

4.3.

Uczelnia prowadzi właściwą politykę kadrową. Procedura zatrudniania nauczycieli akademickich zawsze wymaga ogłoszenia konkursu i złożenia ubiegających się o zatrudnienie stosownych dokumentów, które potwierdzają posiadane kwalifikacje oraz doświadczenie dydaktyczne i zawodowe w zakresie realizowanego przedmiotu w odniesieniu do efektów kształcenia. Głównym jej zadaniem jest zapewnienie właściwego pod względem liczbowym i jakościowym minimum kadrowego. Starania władz Wydziału skupiają się na tym, żeby kadra akademicka była związana z uczelnią i identyfikowała się z nią. Nauczyciele akademicy są motywowani do podnoszenia kompetencji naukowych i dydaktycznych oraz zawodowych. Wsparcie rozwoju pracowników i mechanizmy motywujące do tego rozwoju to nagrody, finansowanie działalności naukowej ukierunkowanej na rozwój zawodowy. Jako pozytywny należy postrzegać rozbudowany akademicki sposób oceny nauczycieli. Na podkreślenie zasługuje kompleksowość i wieloaspektowość sposobów oceny jakości kadry. Stosowane sposoby oceny (hospitacje, analiza dorobku naukowego i dydaktycznego, oceny studentów) spełniają kryteria oceny akademickiej. Ważnym punktem oceny jest aktywność badawcza pracowników związana z realizowanymi efektami kształcenia oraz opinie studentów na temat jakości zajęć dydaktycznych uprofilowanych zawodowo. Jednostka wprowadziła do oceny kryterium doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią. Studenci są informowani o wynikach ankiet przez przedstawicieli samorządu studenckiego. Ocena ta przedstawiana jest pracownikom przez przełożonego i omawiana z nimi. Na tej podstawie każdy pracownik uzyskuje informację dotyczące m.in. zrozumiałości treści, atrakcyjności zajęć, wpływu realizacji treści na podnoszenie wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocne strony:

Uczelnia spełniała wymogi formalne i jakościowe dotyczące minimum kadrowego. Silną stroną kadry jest jej różnorodność adekwatna do realizowanych efektów kształcenia w dyscyplinie pedagogika i dyscyplinach pokrewnych, do których odnoszą się efekty kształcenia. W kontekście profilu kształcenia praktycznego doświadczenie zawodowe kadry zdobywane poza Uczelnią jest zgodne z potrzebami dydaktycznymi kierunku i umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów. Pozytywnie należy ocenić także obsadę zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku oraz akademicki sposób oceny nauczycieli, w tym uwzględnianie w tej ocenie opinii studentów.

Słabe strony: brak

Dobre praktyki - brak

Zalecenia - brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są członkami Wydziałowej Komisji ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Komisji ds. Doskonalenia Systemu Jakości Kształcenia, gdzie podejmowane są decyzje dotyczące zawartości programów kształcenia i efektów kształcenia. Przy uczelni funkcjonuje, złożony z powołanych przedsiębiorców Zespół Ekspertów Społeczno-Gospodarczych. Przy Rektorze działa Kolegium Opiniodawczo-Doradcze, skupiające przedstawicieli świata biznesu oraz instytucji publicznych, a nawet korpusu konsularnego. Podczas spotkania z zespołem wizytującym PKA, obecnych było 29 przedstawicieli podmiotów edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych o zasięgu lokalnym lub regionalnym oraz przedstawicieli instytucji publicznych, ściśle współpracujących z uczelnią. Osoby te reprezentowały szerokie spektrum rodzajów działalności pedagogicznej. Obecni na spotkaniu przedstawiciele, jednomyślnie podkreślali istotny wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na program kształcenia w jednostce oraz weryfikację efektów kształcenia. Potwierdził się również aktywny udział przedsiębiorców i instytucji publicznych w procesie programowania oraz prowadzenia praktyk zawodowych m.in. w przedszkolach, szkołach, gabinetach logopedycznych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, placówkach oświatowych i innych placówkach, fundacjach i zakładach wychowawczych. . Współpracujący z jednostką praktycy prowadzą także zajęcia dydaktyczne oraz są opiekunami praktyk zawodowych. System współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy określić jako bardzo efektywny. Zaleca się jednak wprowadzenie form materialnego utrwalenia efektów współpracy, chociażby w formie sporządzania protokołów lub notatek z posiedzeń Zespołu Ekspertów Społeczno-Gospodarczych oraz Kolegium Opiniodawczo-Doradcze przy Rektorze. Ułatwi to wdrażanie wniosków ze spotkań w procesie doskonalenia systemu kształcenia oraz umożliwi prezentację dobrych praktyk uczelni na zewnątrz. Skala oraz formy współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym budzą uznanie. Przyjęte procedury zapewniają znaczący, a niektórych aspektach decydujący wpływ pracodawców na formułowanie programów kształcenia, określanie efektów kształcenia oraz weryfikację ich osiągnięcia.

Uczelnia zawarła kilkadziesiąt umów o współpracy, które obejmują m.in.: udział przedstawicieli pracodawców w pracach zespołów mających na celu zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia (Komisja ds. Programów Nauczania i Zapewnienia Jakości Kształcenia, Uczelnianej Komisji ds. Doskonalenia Systemu Jakości Kształcenia), odbywanie przez studentów praktyk i staży, organizację wizyt studyjnych, prowadzenie zajęć dydaktycznych z modułów kierunkowych i specjalnościowych, w których wymagana jest

wiedza praktyczna i specjalistyczna, prowadzenie wspólnych projektów badawczych i konsultacji naukowych. Poza umowami zawartymi na poziomie Uczelni, oceniana jednostka współpracuje na podstawie zawartych umów z podmiotami zaangażowanymi w kształtowanie i realizację programów kształcenia. Umowy określają zakres współpracy dla modułów kształcenia, prowadzonych na Wydziale. Podczas wizytacji potwierdzono fakt istnienia umów. Szczególnej ocenie poddano stałe umowy o praktykę zawodową.

Przykładem prowadzenia przez jednostkę analizy rynku pracy jest przeprowadzone „Badanie lokalnego rynku pracy – ankieta dla pracodawców” w trakcie Targów Pracy, kolejno w 2014 i 2015r. Jednostka prowadzi analizy rynku pracy, głównie poprzez ścisłą współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Jednostka korzysta w tym zakresie z informacji zwrotnych przekazywanych przez powołany przez władze uczelni Zespół Ekspertów Społeczno-Gospodarczych, w skład którego wchodzi przedstawiciele znaczących, na lokalnym i ogólnopolskim rynku, podmiotów edukacyjnych oraz instytucji publicznych wielu stopni administracji rządowej i samorządowej. Fakt ten został potwierdzony przez przedstawicieli wymienionych instytucji, którzy licznie uczestniczyli w spotkaniu z zespołem wizytującym PKA. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczą w pracach organów zapewniających wewnętrzną kontrolę jakości kształcenia, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w dokumentacji jednostki, jak i opiniach samych przedstawicieli. Przekłada się to bezpośrednio na wdrażanie wniosków z analiz w ramach modelowania programu kształcenia. Informacje niezbędne do analizy rynku pracy przekazują również nauczyciele-praktycy, którzy stanowią przytłaczającą większość kadry jednostki. Jednostka winna rozważyć opracowanie dedykowanego jej potrzebom, spójnego narzędzia analizy rynku i wdrażania wniosków, które pozwoliłoby usystematyzować proces i wymiennie opisać jego przebieg. Jednostka korzysta z narzędzi monitorowania losów absolwentów, używanych przez uczelniane Biuro Karier. Jednak stosunkowo niski zwrot z przeprowadzanych ankiet uniemożliwia, póki co, realne wdrażanie wniosków w procesie weryfikacji efektów kształcenia. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku i są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społeczno-gospodarczego.

Skala i formy udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w pracach organów zapewniających wewnętrzną kontrolę jakości kształcenia umożliwiają realizację efektów kształcenia poprzez należyte modelowanie programów kształcenia oraz ich weryfikację.

Dobre praktyki

Do listy dobrych praktyk jednostki, bez wątpienia należy zaliczyć organizację praktyk zawodowych oraz współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W zakresie praktyk zawodowych, podkreślić należy znaczną liczbę stałych umów o praktykę zawodową, zawartych z uznanymi na regionalnym oraz ogólnokrajowym rynku, podmiotami gospodarczymi oraz instytucjami publicznymi. Wskazać należy wysoki poziom dopasowania programu i miejsca odbywania praktyk do założonych efektów kształcenia. Na uznanie zasługuje system organizacji i kontroli praktyk zawodowych oraz generowania, przetwarzania i wdrażania wniosków. Dobór podmiotów, u których studenci odbywają praktyki jest spójny z programem studiów oraz zapewnia osiągnięcie efektów kształcenia. Unikalny system

bezpośredniej kontroli praktyk w miejscu ich odbywania, gwarantuje rzetelny i efektywny przebieg tej formy kształcenia. Również system oceny i zaliczania praktyk u pracodawców może służyć jako rozwiązanie modelowe. Bez zarzutu i bardzo rzetelnie działa również system zaliczania praktyk na podstawie pracy zawodowej.

Jak chodzi o współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, na szczególną uwagę zasługuje liczba i ranga podmiotów, z którymi jednostka kooperuje. Uznanie budzi udział pracodawców w procesie kształtowania programów studiów oraz ich udział w wewnętrznym systemie oceny jakości kształcenia.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Istotną rolę w procesie umiędzynarodowienia odgrywa na wizytowanym kierunku organizacja konferencji naukowo – metodycznych z udziałem gości zagranicznych. Publikacje z konferencji znajdują się w dorobku pracowników.

Uczelnia podpisała umowy z podmiotami zagranicznymi w ramach współpracy dydaktycznej i naukowej. Dotychczas pracownicy Wydziału brali udział w pobycie studyjnym w Hiszpanii.

Portugalii, Grecji, Czechach i Litwie. Pracownicy poprzez udział w konferencjach zagranicznych i wyjazdach studyjnych mają możliwość doskonalenia swojego warsztatu dydaktycznego oraz aktualizacji programu swoich zajęć

Dla studiów pierwszego stopnia realizowane są na wizytowanym kierunku lektoraty językowe na poziomie B+. Zajęcia w językach obcych prowadzone są w ramach programu Erasmus +. Uczelnia gościła w ostatnich latach kilku wykładowców zagranicznych. W dniach 12 – 15 stycznia 2018 r. Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy z zagranicą i ERASMUS+ odbył wizytę studyjną na Uniwersytecie Walencji w Hiszpanii, gdzie prowadził rozmowy w sprawie podpisania umowy na wymianę studentów z dziekanami kierunku pedagogika i pielęgniarstwo. W najbliższym czasie według deklaracji ustnej władz Uczelni umowa o wzajemnej współpracy zostanie podpisana. Uczelnia prowadzi wymianę studentów pomiędzy współpracującymi uczelniami zagranicznymi w ramach programu Erasmus. Studenci są informowani o możliwościach i warunkach wyjazdów do zaprzyjaźnionych Uczelni w celu odbywania części zajęć teoretycznych i praktyk. Opiekę nad studentami sprawuje Pełnomocnik Rektora ds. programu Erasmus+ . W ramach Wydziału powołano koordynatora wydziałowego. W ramach tego programu studenci realizują część programu kształcenia w innych uczelniach niż macierzysta. Nauka w uczelni zagranicznej może trwać od 3 miesięcy do 1 roku w obrębie jednego roku akademickiego. Studia odbywane za granicą w ramach programu Erasmus+ traktowane są jako integralna część studiów rodzimych. Studenci kierunku pedagogika, pomimo kierowanych dla nich ofert, nie korzystali jeszcze z programu ERASMUS+, ale ich zainteresowanie w tym zakresie jest zauważalne.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia na wizytowanym kierunku realizuje proces umiędzynarodowienia. Nauczyciele organizują i wyjeżdżają na konferencje naukowo – metodyczne, biorą udział w wizytach studyjnych. Studenci znają zasady ubiegania się o możliwość wyjazdu, korzystania z programu Erasmus+, a także warunki rozliczenia programu po powrocie jednak nie korzystają z tej oferty.

Dobre praktyki - brak

Zalecenia: Podjęcie współpracy międzynarodowej z uczelniami zagranicznymi, w szczególności w zakresie rozwijania form zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym studentów. Wprowadzenie oferty kształcenia w języku obcym.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1.

Wszystkie sale wykładowe i seminaryjno-ćwiczeniowe na Wydziale Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych, z których korzystają studenci pedagogiki są wyposażone w potrzebne meble, w środki audiowizualne oraz niezbędne pomoce dydaktyczne: stałe projektory multimedialne oraz projektory multimedialne przenośne, ekrany, grafoskopy. Ponadto studenci kierunku pedagogika korzystają z Pracowni Umiejętności Pedagogicznych i Logopedycznych. Pracownia Umiejętności Pedagogicznych wyposażona jest w tablicę interaktywną, meble (z atestem) stosowane w szkołach i przedszkolach dla dzieci, dywan dydaktyczny (matematyczny), pomoce dydaktyczne wykorzystywane w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Pracownia Umiejętności Logopedycznych to dwa pomieszczenia: gabinet logopedyczny i sala ćwiczeń, które połączone są lustrem weneckim oraz sprzętem nagłaśniającym. Pracownia wyposażona jest także w projektor multimedialny, komputer stacjonarny, magnetofon, audiometr, meble oraz pomoce dydaktyczne wykorzystywane w diagnozie i terapii logopedycznej. Zajęcia z języka obcego studenci odbywają w sali przystosowanej do nauki języków obcych. Sala językowa wyposażona jest w sprzęt audiowizualny umożliwiający utrwalanie materiału leksykalnego oraz wykonywanie ćwiczeń związanych z rozumieniem teksów mówionych. Duże możliwości nauki języka stwarza Internet, który jest bogatym źródłem materiałów edukacyjnych. Zajęcia z technologii informacyjnej odbywają się w pracowni informatycznej. W pomieszczeniu tym znajduje się 15 stanowisk komputerowych: są to biurka jednoosobowe, w których umieszczona jest jednostka centralna oraz monitor. Odrębna jednostka informatyczno – dydaktyczna przeznaczona jest dla wykładowcy. Wszystkie komputery posiadają dostęp do Internetu. Zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się w siłowniach – albo w budynku uczelni na ul. Wojska Polskiego lub w budynku uczelni na ul. Sienkiewicza. Sale wyposażone są m.in. w bieżnie, rowerki, masażery, ławeczki, drabinki, stojaki, suwnice, wyciągi, bramki, platformy wibracyjne, hantle, karimaty.

Studenci kierunku pedagogika odbywają również zajęcia praktyczne i praktyki w przedszkolach, szkołach, gabinetach logopedycznych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, placówkach oświatowych i innych placówkach, fundacjach i zakładach. Ze wszystkimi placówkami podpisane są porozumienia na mocy, których placówki udostępniają studentom pomieszczenia dydaktyczne, różnorodne sale zajęciowe (np. gabinety logopedy, psychologa, pedagoga, sala do zajęć integracji sensorycznej) oraz posiadany sprzęt i pomoce dydaktyczne umożliwiające realizację treści i zakładanych efektów kształcenia. Wszystkie placówki posiadają liczne pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć odpowiednio z edukacji przedszkolnej, wczesnoszkolnej, z logopedii. Wyposażenie i infrastruktura instytucji i placówek oświatowo-wychowawczych, w których odbywają się praktyki zawodowe w pełni umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia

Studenci PWSZ w Ciechanowie realizują program wychowania fizycznego, dokonując wyboru interesującej ich dyscypliny. Do wyboru mają zajęcia z zespołowych gier sportowych, tj. piłki nożnej, siatkówki, piłki ręcznej i koszykówki, zajęć ogólnorozwojowych na siłowni, tenisa stołowego i pływania. Służą tym zajęciom bardzo dobrze wyposażone sale sportowe.

Zajęcia realizowane są w siłowni PWSZ w Ciechanowie przy ul. Powstańców Warszawskich, w sali gimnastycznej Zespołu Szkół nr 1 przy ulicy Powstańców Warszawskich 24 oraz na obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (hala, basen, stadion) w Ciechanowie. Z tymi instytucjami Uczelnia podpisała umowy o wzajemnej współpracy.

W ramach zajęć dodatkowych nieobowiązkowych studenci mogą korzystać z następujących form aktywności ruchowej:

- pływanie – 2 razy w tygodniu od poniedziałku do piątku – basen MOSiR w Ciechanowie,
- piłka siatkowa – 1 raz w tygodniu – Zespół Szkół nr 1 w Ciechanowie,
- tenis stołowy i siłownia – 2 razy w tygodniu – siłownia PWSZ przy ul. Powstańców Warszawskich

Baza dydaktyczna zapewnia bezpieczeństwo pod względem przepisów BHP. Infrastruktura jest dostosowana i wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym. Jest także dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, w sposób zapewniający im pełne uczestnictwo w procesie kształcenia

Baza dydaktyczna dla realizacji procesu kształcenia na kierunku pedagogika stanowi dobrą podstawę do osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

7.2.

Od 1 października 2013 roku Biblioteka Uczelniana PWSZ w Ciechanowie ma swoją siedzibę w budynku głównym uczelni oraz na Wydziale Zamiejscowym Elektroniki Dziennikarstwa i Technik Multimedialnych w Mławie. Obecnie dysponuje księgozbiorem z zakresu prowadzonych kierunków studiów i nauk pokrewnych w ilości 34 tys. egzemplarzy.

Biblioteka prowadzi prenumeratę w wersji papierowej 75 czasopism specjalistycznych i ogólnoinformacyjnych. Księgozbiór z zakresu pedagogiki, psychologii, logopedii i socjologii to ok. 3000 woluminów egz.

Biblioteka pracuje w oparciu o system komputerowy PATRON. Zbiory są dostępne on-line. Każdy czytelnik może korzystać z funkcji całodobowego zamawiania wybranej literatury, posiada również możliwość elektronicznej prolongaty wypożyczeń. Z myślą o studentach i zwiększeniu możliwości dostępu do potrzebnej literatury biblioteka prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne korzystając między innymi z systemu KARO.

Na stronie internetowej biblioteki www.pwszciechanow.edu.pl umieszczone są linki do baz danych:

- EUROSTAT – *baza statystyczna Unii Europejskiej.*
- e-PUBLIKACJE NAUKI POLSKIEJ – *wielodziedzinowa.*
- Czytelnia Czasopism – *wielodziedzinowa.*
- e-WYDAWNICTWO – *wielodziedzinowa.*
- KATALOG POLSKICH NORM
- SYNABA – *wielotematyczna, zawiera informacje o pracach naukowo-badawczych, rozwojowych, rozprawach doktorskich i habilitacyjnych oraz ekspertyzach naukowych wykonywanych w polskich jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych.*
- Sejm ISAP – *internetowy system polskich aktów prawnych od 1918 roku.*
- WIRTUALNA BIBLIOTEKA NAUKI – *zasoby tworzone przez Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego. Dostępne bazy ze strony ICM: Elsevier, Springer i Web of Knowledge.*
- INTERNETOWY SYSTEM AKTÓW PRAWNYCH
- LOGOPEDIA.NET.PL
- [PRACOWNIA LOGOPEDY](#)
- [CENTRUM LOGOPEDYCZNE](#)
[LOGOPEDA.PL](#)

- BIBLIOTREKA CYFROWA ORE- *biblioteka Ośrodka Rozwoju Edukacji udostępnia książki, publikacje, artykuły dotyczące edukacji i oświaty. Ze strony biblioteki można również dotrzeć do bibliotek cyfrowych jak również do słowników i encyklopedii.*

Dzięki zastosowanemu programowi PATRON dostęp do zbiorów biblioteki jest ułatwiony dla wszystkich studentów, w tym studentów niepełnosprawnych. Biblioteka Uczelniana dysponuje czytelnią z wolnym dostępem do wydawnictw książkowych oraz czasopism. W czytelni zainstalowano 16 stanowisk komputerowych połączonych z Internetem oraz wydzielone stanowisko dla osób niepełnosprawnych. W czytelni znajduje się ksero, drukarka oraz skaner, co pozwala studentom na wydruki z własnych nośników elektronicznych, skanowanie oraz kserowania wybranych materiałów. Czytelnia Biblioteki Uczelnianej jest miejscem do indywidualnej i grupowej pracy studentów.

Pracownicy Biblioteki Uczelnianej obsługują system antyplagiatowy ASAP. System ten daje możliwość przeprowadzania procedury antyplagiatowej każdej pracy dyplomowej powstałej w PWSZ Ciechanów z możliwością stworzenia własnego cyfrowego archiwum prac dyplomowych oraz przekazania ich do Centralnego Repozytorium Prac Dyplomowych.

W czytelnicy możliwe jest także udostępnienie zbiorów innych bibliotek, sprowadzanych na życzenie czytelnika w ramach umowy międzybibliotecznej. Należy do nich między innymi Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie. Gromadzi ona książki ze wszystkich dziedzin wiedzy ze szczególnym uwzględnieniem literatury z zakresu pedagogiki, psychologii i dziedzin pokrewnych. Księgozbiór służy głównie potrzebom kształcących i doskonalących się pracowników oświaty oraz studentom wszystkich kierunków miejscowych uczelni. W skład księgozbioru wchodzi wydawnictwa z zakresu: pedagogiki, metodyki nauczania przedmiotów, programy nauczania, psychologii, socjologii, podręczniki szkolne, literatura piękna oraz książki z zestawu lektur, publikacje naukowe i popularnonaukowe z różnych dyscyplin wiedzy, wydawnictwa regionalne. Księgozbiór zawiera literaturę wskazaną w sylabusach.

Stan księgozbioru wynosi 33 646 woluminów. Oprócz wydawnictw książkowych w zbiorach biblioteki znajduje się ponad 60 tytułów czasopism. Biblioteka gromadzi również materiały audiowizualne. Są to pomoce do nauczania poszczególnych przedmiotów, zajęć pozalekcyjnych oraz języków obcych. Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie jest w pełni skomputeryzowana. Jej katalog działa w systemie katalogu informatycznego sieci bibliotek pedagogicznych województwa mazowieckiego, pozwalającej przeglądać i zamawiać książki wirtualnie na terenie całego województwa.

Ponadto studenci Wydział Ochrony Zdrowia i Nauk Humanistycznych kierunku pedagogika mają możliwość korzystania z Biblioteki Akademickiej w Ciechanowie, która powstała w dniu 16 kwietnia 2003 r., na podstawie porozumienia o wspólnym utworzeniu Biblioteki Akademickiej i solidarnym pokrywaniu kosztów wynikających z zapewnienia obsługi bibliotecznej oraz utrzymania bazy i zaplecza technicznego: Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, Urzędu Miasta, Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora, Wydziału Zarządzania Wyższej Szkoły Menedżerskiej i Ciechanowskiego Towarzystwa Naukowego. Biblioteka Akademicka dysponuje księgozbiorem liczącym 31 754 vol. - z podstawowych dziedzin wiedzy (szeroko rozumiana humanistyka), oraz 522 roczniki czasopism naukowych i regionalnych. Istotną część księgozbioru stanowi unikalny zespół Mazowianów liczący ponad 8 tys. woluminów.

Dla osób pracujących naukowo ogromną wartość posiadają zbiory archiwalne, zgromadzone przez CTN w ciągu 40 lat społecznej działalności naukowej na Mazowszu. Do tej grupy należą również wydawnictwa i materiały Krajowego Ośrodka Dokumentacji Regionalnych Towarzystw Kultury w Ciechanowie, dotyczące problemów regionów i regionalizmu, poświęcone szeroko rozumianemu krajobrazowi kulturowemu małych ojczyzn.

7.3.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest na bieżąco monitorowana. Dokonywany jest również przegląd zasobów technicznych (m.in. komputerów, projektorów multimedialnych,

rzutników pisma. Pracownicy odpowiedzialni za sprzęt techniczny i jego utrzymanie przedstawiają rektorowi informacje o stanie i zapotrzebowaniu na zakup nowego sprzętu. Wdrożenie całego systemu rozwoju i doskonalenia infrastruktury usprawnia proces tworzenia planów modernizacyjnych w miarę posiadanych środków finansowych. Również pracownicy i studenci mają możliwość zgłaszania potrzeb w zakresie wzbogacania programów i pomocy dydaktycznych co gwarantuje zapewnienie kompleksowości i wieloaspektowości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w praktycznym przygotowaniu zawodowym. Uczelnia objęta jest siecią bezprzewodową WIFI, z której mogą korzystać wszyscy studenci oraz pracownicy dydaktyczni i administracyjni. Do prowadzenia zajęć dydaktycznych Wydział posiada bardzo dobrze wyposażone sale komputerowe. Między innymi są to zestawy komputerowe z systemem Windows 10 oraz pakietami biurowymi MS-Office.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura Uczelni spełnia oczekiwania pracowników i studentów. Jest na bieżąco monitorowana. Mocną stroną kierunku *pedagogika* jest skomputeryzowanie, które znacznie wspomaga proces kształcenia oraz przekazywanie informacji. Baza dydaktyczna jest komfortowa i umożliwia sprawne przyswajanie wiedzy. Zaopatrzenie biblioteki jest w pełni dostosowane do procesu kształcenia kierunku, zaś dostęp do literatury oraz publikacji adekwatnie do ich potrzeb wspomaga rozwój naukowy pracowników i studentów.

Dobre praktyki

Kompleksowe wsparcie procesu kształcenia skomputeryzowaniem zasługuje na uznanie.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1. Na podstawie informacji zamieszczonych w raporcie samooceny i uzyskanych podczas spotkań ZO PKA ze studentami oraz z przedstawicielami innych grup interesariuszy, należy stwierdzić, że opieka i wsparcie oraz motywowanie studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, do osiągnięcia efektów kształcenia na wizytowanym kierunku są realizowane w należyty sposób. Studenci mogą uzyskać pomoc merytoryczną od nauczycieli akademickich, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku i korzystają z tej możliwości. Odbywa się to przede wszystkim podczas zajęć dydaktycznych oraz w trybie konsultacji, których terminy ustalane są w porozumieniu ze studentami w czasie pierwszych

zajęć w semestrze. Wymiar godzin konsultacyjnych jest adekwatny do potrzeb studentów. Ponadto osoby prowadzące zajęcia umożliwiają kontakt poprzez pocztę elektroniczną. Nauczyciele akademicy przesyłają studentom drogą elektroniczną materiały dydaktyczne przydatne w toku prowadzenia zajęć. Studenci na pierwszych zajęciach uzyskują informacje na temat zasad oceniania, uzyskiwania zaliczeń oraz przeprowadzania egzaminów. Studenci mogą korzystać z pomocy osób prowadzących zajęcia również w indywidualnie uzgodnionych terminach, poza podstawowymi godzinami konsultacji.

Na spotkaniu z ZO PKA studenci pozytywnie odnieśli się do pracy dziekanatu i administracji wydziałowej. Podkreślili, że wydział zapewnia im skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym. Ponadto uznali, że godziny otwarcia dziekanatu są zorientowane na ich potrzeby. W razie potrzeby studenci mogą korzystać z pomocy pracowników dziekanatu również poza godzinami jego otwarcia.

Nauczyciele akademicy wspierają studentów poprzez ich angażowanie w badania naukowe. Na wydziale działa Koło Naukowe Pedagogów „Bona Fide”. Celem działalności Koła jest poszerzanie wiedzy na temat pedagogiki. W ramach Koła funkcjonują dwie sekcje: naukowa oraz kulturalno-rozrywkowa. Koło organizuje konferencje naukowe oraz panele dyskusyjne. Członkowie koła biorą czynny udział w konferencjach organizowanych w innych ośrodkach naukowych w Polsce. Organizacja pozyskuje środki na działalność z funduszu, którym dysponuje Rada Kół Naukowych. Środki rozdzielane są proporcjonalnie do skali działalności danej organizacji. Nad funkcjonowaniem Koła nadzór sprawuje kurator. Wśród jego obowiązków należy wskazać przede wszystkim pieczę nad przebiegiem realizowanych przez Koło przedsięwzięć oraz weryfikację referatów i artykułów publikowanych przez członków Koła pod względem merytorycznym. W działalność Koła jest zaangażowanych dziesięć osób.

Studenci określili system sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków jako przejrzysty i skuteczny. W sytuacjach konfliktowych mogą zgłaszać swoje uwagi i prośby do Władz Wydziału. Podkreśli w tym zakresie przychylność i życzliwą postawę Prodziekana do spraw studenckich, który pomaga rozwiązać zdecydowaną większość problemów. Mogą również liczyć na pomoc ze strony samorządu studentów.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci zaznaczyli, że mogą korzystać z szerokiej oferty Biura Karier „Partner”, które w ciągu roku akademickiego organizuje szereg warsztatów i szkoleń. W ramach jego działalności studenci ocenianego kierunku mogą korzystać z szerokiej oferty szkoleń. Biuro oferuje również indywidualne doradztwo zawodowe. Porady udzielane są przez psychologa i dotyczą przede wszystkim przygotowania do efektywnego przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej, form zatrudnienia oraz prawa pracy. Doradztwo jest prowadzone w siedzibie Biura Karier od poniedziałku do piątku w godzinach dostosowanych do potrzeb studentów. Studenci mogą także uzyskać informacje na temat ścieżek kariery oraz wskazówki dotyczące tworzenia biznesplanu i prowadzenia działalności gospodarczej. Biuro Karier każdego roku organizuje „Targi Pracy”. Jest to inicjatywa, podczas której studenci mogą

zapoznać się z ofertami pracy, praktyk i staży podmiotów zewnętrznych, z którymi współpracuje uczelnia. Wydarzenie to cieszy się rosnącą popularnością, studenci chętnie korzystają z propozycji wystawców. Organizowane są także targi dedykowane osobom niepełnosprawnym pn. „Niepełnosprawni też chcą pracować”. Biuro Karier tworzy ponadto program płatnych praktyk zawodowych. W tym zakresie uczelnia współpracuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy. Dla dużej części osób podjęcie praktyk wiąże się z podjęciem pracy w miejscu po skończonym okresie praktyk. Biuro Karier organizuje także szkolenia z zakresu autoprezentacji, wystąpień publicznych, zarządzania czasem, umiejętności liderских, efektywności osobistej oraz aktywnych metod pracy z grupą. Biuro ma swój udział w monitorowaniu losów zawodowych absolwentów. Odbywa się to przede wszystkim przy wykorzystaniu Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych (ELA). Biuro Karier udostępnia ponadto ankiety podmiotom zewnętrznym, z którymi współpracuje. Otrzymuje je grupa około 25-30 pracodawców. Zwrotność prezentuje się na poziomie 50 %. Ankiety zawierają pytania dotyczące zatrudnienia absolwentów uczelni. Wyniki ewaluacji przekazywane są pełnomocnikowi odpowiedzialnemu za dydaktykę i jakość kształcenia. Biuro Karier prezentuje ofertę szkoleń, warsztatów oraz praktyk na swojej podstronie na głównej stronie internetowej uczelni.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci zwrócili uwagę na praktyczny wymiar studiów oraz pomoc uczelni we wchodzeniu na rynek pracy. Studenci uczestniczą w zajęciach praktycznych (głównie w lokalnych przedszkolach), gdzie mają możliwość zdobywania praktycznych umiejętności związanych z zawodowym środowiskiem pracy absolwenta kierunku pedagogika . Ponadto chętnie korzystają z szerokiej oferty praktyk w instytucjach państwowych zlokalizowanych na terenie Ciechanowa. Biuro Karier na swojej stronie internetowej publikuje ofertę praktyk studenckich i staży. Studenci ocenianego kierunku mogą liczyć na kompleksową i skuteczną pomoc z systemu pomocy materialnej w postaci stypendiów. O możliwościach wsparcia studenci informowani są za pośrednictwem strony internetowej. Mogą również uzyskać niezbędne informacje poprzez bezpośredni lub elektroniczny kontakt z pracownikami administracji. Z punktu widzenia studentów kryteria systemu pomocy materialnej są przejrzyste i ogólnodostępne.

Na ocenianym kierunku studiuje trzy osoby niepełnosprawne o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Uczelnia zapewnia wsparcie w sferze dydaktycznej, materialnej oraz socjalno-bytowej dla studentów niepełnosprawnych. Student, który nie może samodzielnie notować ze względu na niesprawność rąk lub dysfunkcje narządu wzroku lub słuchu, ma możliwość nagrywania treści dydaktycznych lub poprosić o pomoc specjalnego asystenta. Student, który jest poddawany zabiegom medycznym w znaczący sposób kolidującym z planem studiów, może wystąpić do dziekana o wyrażenie zgody na prowadzenie studiów w ramach indywidualnego toku studiów. Studenci z dysfunkcjami narządu wzroku, słuchu mogą korzystać z komputerów wyposażonych w oprogramowanie udźwiękowiające tekst. Jeżeli niepełnosprawność uniemożliwia studentowi uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych, możliwa jest dla niego organizacja indywidualnych konsultacji. Studentowi niepełnosprawnemu przysługuje stypendium specjalne niezależnie od osiągniętych przez niego

dochodów. Jego wysokość jest uzależniona od stopnia niepełnosprawności. W wyjątkowych przypadkach uzasadnionych względami zdrowotnymi student niepełnosprawny może liczyć na umorzenie części opłat związanych ze studiowaniem. Studenci niepełnosprawni mogą uzyskać specjalne miejsce w domu studenckim w pokojach na parterze, wyposażone w specjalnie przystosowane łazienki. Pokoje dla studentów niepełnosprawnych ze znaczną lub kłopotliwą niepełnosprawnością są jednoosobowe. Studenci, którzy nie są w stanie zabezpieczyć swoich potrzeb związanych z mieszkaniem w domu studenckim oraz na uczelni, mogą liczyć na opiekę asystenta. Jego podstawowym zadaniem jest wsparcie studenta niepełnosprawnego we wszystkich czynnościach związanych z pobytem na uczelni. Wynagrodzenie dla opiekuna jest finansowane z funduszu dla osób niepełnosprawnych.

8.2. Studenci dwa razy w roku mają możliwość dokonania oceny nauczycieli akademickich, ich przygotowania do zajęć, infrastruktury uczelnianej oraz pracowników administracji poprzez wypełnienie anonimowych, elektronicznych ankiet ewaluacyjnych, udostępnianych studentom w systemie „Wirtualny Dziekanat” na koniec każdego semestru. Studenci ocenianego kierunku nie mają świadomości o wpływie ich ocen na dokonywanie zmian na podstawie informacji wskazanych w ankietach. Nie uzyskują również informacji zwrotnych na temat wyników dokonanych ocen. Udział studentów w procesie doskonalenia systemu wspierania i motywowania studentów jest ponadto zapewniony poprzez przedstawicielstwo w Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. Do zadań tego organu należy m.in. analizowanie wyników ankiet ewaluacyjnych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jakość pomocy dydaktycznej, naukowej oraz materialnej dla studentów ocenianego kierunku należy ocenić jako dobrą. Wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia są dostępni dla studentów bezpośrednio w czasie godzin konsultacyjnych. Istnieje również możliwość kontaktu za pomocą poczty elektronicznej. Wśród mocnych stron należy zwrócić uwagę na profesjonalizm obsługi administracyjnej oraz skuteczność systemu rozpatrywania skarg i wniosków. Natomiast w odniesieniu do słabych stron należy wskazać na słaby przepływ informacji pomiędzy przedstawicielami studentów w Wydziałowej komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia a studentami ocenianego kierunku.

Dobre praktyki

Praktyką zasługującą na podkreślenie jest współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie organizacji praktyk dla studentów. W ten sposób Uczelnia w istotny sposób pomaga studentom w zdobywaniu umiejętności związanych z zawodowym środowiskiem pracy absolwenta kierunku pedagogika oraz we wchodzeniu na rynek pracy.

Zalecenia

Zaleca się podjęcie działań mających na celu zwiększenie dostępu do informacji na temat wyników ankiet ewaluacyjnych oraz o decyzjach podjętych w oparciu o uwagi i sugestie studentów wskazane w tych ankietach, np. organizacja otwartych spotkań studentów

z władzami wydziału po zakończonej analizie ankiet. Zaleca się podjęcie działań promujących aktywność w kole naukowym oraz udostępnienie większego pomieszczenia na potrzeby funkcjonowania Koła.

Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Jest to pierwsza ocena PKA.

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności

